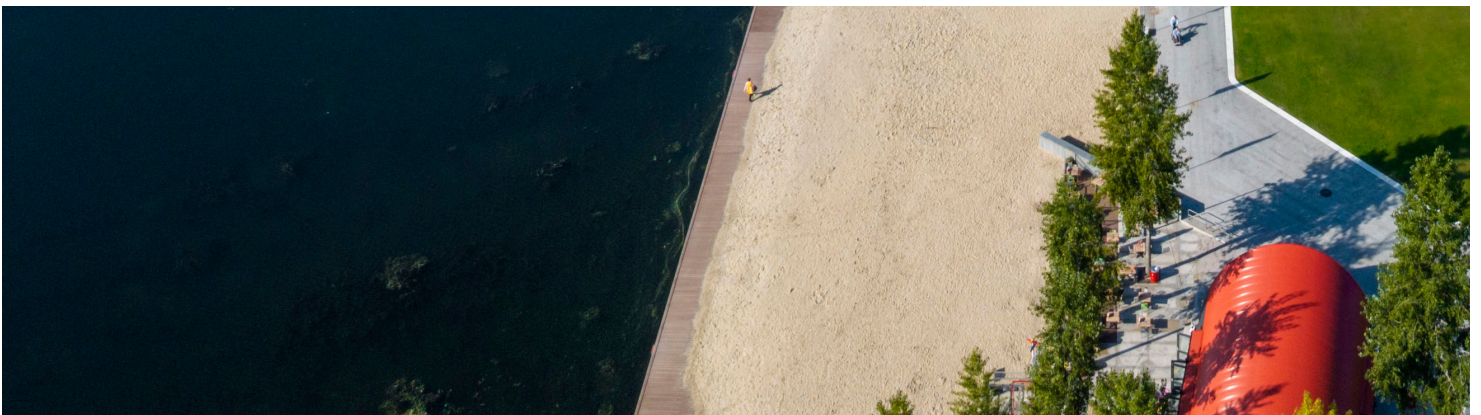

Coalitieakkoord Almere 2024-2026

Samen bouwen aan Almere

Het verhaal van deze coalitie

Een grote groeiende stad verdient een stabiel stadsbestuur. Zeker als de schaarste groeit. Dat zien we op veel verschillende plekken. Schaarste in de portemonnee van het stadhuis, maar ook bij mensen thuis. Vooral kwetsbaren voelen dit. We voelen dit ook al jaren op de woningmarkt. Jongeren en ook ouderen wachten veel te lang op een betaalbare woning. Mens, dier en milieu merken dat de buitenruimte schaars is.

Iedereen begrijpt dat het niet populair is om nu te moeten kiezen. Toch doen we dat. Een oud gezegde luidt: 'De stand van de wind kan je niet bepalen, wel de stand van de zeilen'. Wij durven het aan om overstag te gaan. We kiezen voor het beschermen van de meest kwetsbaren in onze stad, we beschermen natuur en milieu, we versnellen de woningbouw en brengen de inkomsten en uitgaven van de gemeentelijke portemonnee in evenwicht. Deze coalitie neemt besluiten en komt met oplossingen.

We zijn ons ervan bewust dat stevige besluiten de samenleving raken. Om die reden kijken we eerst naar onszelf: Waar kunnen we onze eigen uitgaven versoberen? Dat is echt nodig. Het is tegelijkertijd ook nodig om de inkomsten te vergroten. We moeten blijven bouwen aan de stad van morgen en willen cruciale voorzieningen en diensten in stand houden.

Evenwicht en balans zijn dan van belang. We zoeken het evenwicht in het nemen van noodzakelijke maatregelen op de korte termijn en maatregelen met effect op de langere termijn. Dat betekent in de praktijk een noodzakelijke

combinatie van minder uitgeven en meer inkomsten genereren. Altijd met aandacht voor de gevolgen in stad en bij mensen thuis. Met als doel een gezonde toekomst te bieden aan inwoners, ondernemers, het milieu, de natuur en de dieren.

Wat geeft de nieuwe coalitie nu een onderscheidende positie?

- 1. We pakken de problemen waar de stad mee kampt aan.**
- 2. We leggen het accent op de uitvoering van beleid en een snelle besluitvorming.**
- 3. We hanteren als uitgangspunt dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.**
- 4. We durven te kiezen en schuiven problemen niet voor ons uit.**
- 5. We weten wat we moeten doen en gaan aan de slag.**

In dit akkoord bepalen we de koers. We spreken daarbij de verwachting uit dat op de grote dossiers, college en raad samen optrekken met de partners in de stad.

Een inleiding op de inhoudelijke koers van deze coalitie

Almere is een groeiende stad en Almere is een stad in verandering. Veel in Almere gaat goed. Inwoners zijn trots op hun stad en dragen zelf bij aan een prettige leefomgeving. Er is veel ruimte en groen. De economie groeit en het aantal banen neemt toe. De komende jaren verandert de stad, het wordt drukker, meer divers en er is sprake van sterke vergrijzing. Dit brengt kansen en uitdagingen met zich mee. Ook als het gaat om het sociale welzijn van de stad. We willen blijven werken aan een sociaal duurzame groei van Almere. En zien daarvoor de inzet op drie grote opgaven als randvoorwaardelijk.

Jeugdzorg in balans

We verbeteren de kwaliteit van de jeugdzorg en vergroten de financiële beheersbaarheid. Daarbij geldt dat de meest kwetsbaren altijd op onze hulp moeten kunnen rekenen.

Woningbouw versnellen

We zetten samen met woningcorporaties en marktpartijen in op versnelling van de woningbouw. De komende twee jaar ligt de absolute focus op het opleveren van passende, betaalbare woningen. Bij nieuwe projecten verhogen we het percentage sociale huur naar 40%. We versnellen ook de gemeentelijke besluitvorming als het gaat over bouwen op de locaties van Het Kasteel, Hortus, het Odeonpark, Overgooi en Oosterwold.

Financiën op orde

We zetten in op een structureel evenwichtige begroting. Naast het doorvoeren van bezuinigingen, is het vergroten van de inkomsten onontkoombaar. We werken hierbij aan een goede balans.

Iedereen zal naar redelijkheid en draagkracht een bijdrage moeten kunnen leveren.

Continuïteit van beleid, met een aantal bijstellingen

We zetten voort wat reeds in gang is gezet. Bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid, het ondersteunen van mensen in armoede en het voorkomen van energiearmoede, positieve gezondheid, de voorzieningen in de stad en werkgelegenheid. Ook onze inzet ten aanzien van dierenwelzijn, klimaat en milieu continueren we. We zetten extra in op het versterken van onze sociale voorzieningen, de energietransitie, betaalbaar wonen en diversiteit en inclusie.

Omdat de omstandigheden zijn veranderd, stellen we het eerder ingezette beleid op een aantal punten bij. Een overzicht hiervan leest u na de drie grote opgaven. De thema's uit het coalitieakkoord 2022-2024, voor zover nog steeds relevant, onderschrijven we en deze zijn daarom aan dit akkoord toegevoegd.

De drie oppgaven

Jeugdzorg in balans

Jeugdzorg in Almere dient kwalitatief goed en toegankelijk te zijn. Jeugdzorg dient ook betaalbaar te zijn. Deze twee zaken brengen we met elkaar in balans. Het vergroten van de financiële beheersbaarheid is daarvoor noodzakelijk. Er is een bezuinigingsopgave van € 17 miljoen. We maken keuzes om de kwaliteit en toegankelijkheid te kunnen blijven garanderen. De Almeerse Aanpak biedt hiervoor het vertrekpunt. Dat beschrijft een uitgewerkt waardenmodel dat ons in staat stelt keuzes te maken waardoor de jeugdzorg beter en duurzaam betaalbaar wordt. Voor de verdere uitvoering ervan formuleren we de volgende koers:

Verbeter de kwaliteit van de jeugdzorg en vergroot de financiële beheersbaarheid.

Uitgangspunten

We geven een aantal uitgangspunten mee voor de verdere uitwerking van deze koers.

- Bij besparingen worden de meest kwetsbare kinderen ontzien.
- Er is een hardheidsclausule voor schrijnende situaties waarbij zorg gegarandeerd is.
- We zijn zeer terughoudend ten aanzien van het instellen van een budgetplafond; een opname-stop is een uiterste noodmaatregel die we niet willen nemen; tenzij alle andere voorgestelde maatregelen onvoldoende blijken te zijn.

- Gezinnen en jongeren met de meest urgente problematiek worden als eerste geholpen.

Randvoorwaarden voor succes

- Dit is een grote opgave, die we in gezamenlijkheid en dus raadsbreed willen oppakken.
- Een verandering in de jeugdzorg in Almere en de regio vraagt om een stevige visie en sterke regierol van de gemeente.
- Een goede samenwerking met professionals, verwijzers en aanbieders van zorg is essentieel. Net als de continuïteit van zorgpersoneel.
- We versterken de eigen bedrijfsvoering en verbeteren onze werkprocessen, ook in overlegstructuren met aanbieders en verwijzers. Een professioneel contract- en leveranciersmanagement dat toeziet op het nakomen van afspraken en het behalen van de gewenste transformatie past hierbij.
- We hanteren een gebiedsgerichte aanpak. Stevige lokale teams en een sterke regionale organisatie zijn dan randvoorwaardelijk.

Bij de Programmabegroting 2025 wordt inzicht gegeven in de verdere voortgang en vindt besluitvorming over de voorgestelde bezuinigingen plaats.

Woningbouw versnellen

We willen dat iedereen in Almere een passende en betaalbare woning kan vinden: jong, oud, rijk en mensen die minder te besteden hebben, alleenstaanden en gezinnen, studenten, starters en doorstromers. Op dit moment is dat niet het geval. De urgentie is hoog. Het is daarom van groot belang aanvullende afspraken te maken en vooral ook actie te ondernemen. Het Aanvalsplan Woningbouw geeft daarvoor een goede richting. Het Aanvalsplan biedt aanknopingspunten om het aanbod van sociale huurwoningen in Almere op korte termijn uit te breiden. De komende periode zal er echter meer nodig zijn om in te zetten op een versnelling van de woningbouw. Voor de verdere uitvoering ervan formuleren we de volgende koers:

6

Zet samen met woningcorporaties en marktpartijen in op versnelling van de woningbouw waarbij voor de komende twee jaar de absolute focus ligt op het opleveren van passende, betaalbare woningen.

Uitgangspunten

We geven een aantal uitgangspunten mee voor de verdere uitwerking van deze koers.

Woonvisie

- De ambities in de Woonvisie en de maatregelen in het Aanvalsplan Wonen gelden als vertrekpunt voor de nieuwe afspraken die worden gemaakt. Op onderdelen actualiseren we de Woonvisie, bijvoorbeeld daar waar het gaat over het percentage sociale huur.
- Het percentage sociale huur vergroten we naar 40% bij nieuwe projecten, waarbij we de verdeling hanteren 40-40-20 (sociaal-midden-duur) en waarbij in de laatste categorie ook woningen worden gerealiseerd voor de onderkant van het segment. We leggen dit vast in anterieure overeenkomsten. We hebben oog voor de spreiding van het aantal sociale huurwoningen over de stad en per wijk. Stadsbreed brengen we het percentage sociale huur op minimaal 30%.

- Bovenop de doelstelling in de Woonvisie willen we 3.000 extra sociale woningen realiseren. We investeren in 2.000 aangepaste woningen. Een en ander wordt nader uitgewerkt in het Stedelijke Woningbouwprogramma (SWPA).
- We investeren in betaalbare woningen voor de middeninkomens.
- Investeren in extra woningen betekent ook investeren in de bijbehorende voorzieningen.
- We hebben oog voor de verhuisketen op de langere termijn. Doorstroming is het uitgangspunt: Van hoog naar laag, van groot naar beter. Samen met de woningcorporaties wordt een doorstroomagenda gemaakt om te komen tot een passende woningtoewijzing en –verdeling tussen urgenten en andere woningzoekenden. We zetten hierbij in op een verdeling 30/70 (urgent/zonder urgentieverklaring) bij nieuwbouw en evalueren na anderhalf jaar de effecten hiervan op de wachttijd voor urgenten.
- Ook voor mensen zonder urgentieverklaring moet er een passende oplossing worden geboden. Woningdeling is een manier om bestaande woningen beter en sneller te benutten. Net als het voorbeeld van een hospitairegeling zijn dit zaken die we stimuleren. Ook commerciële initiatieven willen we mogelijk maken.
- We faciliteren Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) volgens Lelystads model. De komende periode wijzen we twee tot drie locaties voor CPO aan. We maken een aparte procedure voor CPO en bieden daarbij voldoende ondersteuning binnen de huidige capaciteit.
- We onderzoeken de mogelijkheid om startersleningen aan te bieden.
- We starten een proef waarin we jaarlijks sociale huurwoningen reserveren voor startende leraren. Te beginnen met 40 woningen in 2025.
- We onderzoeken de mogelijkheid voor het instellen van een Woonfonds, waarin een percentage van de winsten uit grondverkoop wordt gestort ten behoeve van voorzieningen in bestaande wijken.

Nieuwe gebieden

Ook voor wat betreft het versnellen van de woningbouw en het aanwijzen van ontwikkellocaties geldt het motto 'durf te kiezen'. We kiezen locaties die verder ontwikkeld worden én bepalen de richting waarin ontwikkeld gaat worden. Bij deze ontwikkeling wordt een balans gezocht tussen het karakter van het gebied/ontwikkelprincipes en het realiseren van passende woningen voor verschillende groepen. De gebieden worden afhankelijk van de snelheid van realisatie opgepakt en de ontwikkelplannen leggen we voor aan de raad. Het betreft de volgende gebieden met daarbij de volgende specifieke randvoorwaarden voor het ontwikkelen:

- Overgooi: fase 2 Noord 3 en 4 wordt ontwikkeld tot een reguliere wijk inclusief de daarbij behorende voorzieningen;
- Het Kasteel: ontwikkeling binnen het perceel, waarbij we partijen uitdagen om een plan in te dienen waarbij inpassing in de natuur en ruimte voor recreatie op een bij de locatie passende creatieve manier wordt ingevuld. Basisvoorwaarde is dat Het Kasteel wordt afgebouwd;
- Het Odeonpark: hoogstedelijke ontwikkeling die aansluit bij de binnenstad en waarbij een reservering voor een TU op een geschikte plek behouden blijft;
- Hortus: we besluiten tot aankoop van het Hortusterrein, zodat snel tot woningbouw kan worden overgegaan.

Verder maken we Oosterwold Fase 1 af zoals bedoeld, met zelfbouw als uitgangspunt waarbij ook ruimte komt voor zelfbouw sociale koop en bij voorkeur ook zelfbouw sociale huur. Allen in combinatie met individuele of collectieve stadslandbouw.

Deze bestuursperiode wordt Pampushout niet ontwikkeld.

Overig

- Op korte termijn wordt het SWPA geactualiseerd en aan de raad voorgelegd.
- We actualiseren de Woonvisie. Met oog voor de vergrijzing van de stad maakt een woon-zorg visie hier nadrukkelijk deel van uit.
- Voor de zomer 2024 krijgt de raad een voorstel voor een locatie voor een nieuwe voorziening Beschermd Wonen.

Randvoorwaarden voor succes

- De parkeernormen en bouwhoogtes worden flexibel toegepast rondom OV-knooppunten om veel woningen te kunnen realiseren.
- Bij inbreiding en aanbreiding is oog voor het karakter van wijken en wordt terughoudendheid betracht als dit ten koste gaat van bestaand groen.
- We zetten in op klimaat/energieneutraal en natuurinclusief bouwen. De leidraad Duurzame Gebiedsontwikkeling wordt hierbij gehanteerd en aangescherpt.
- Het Bestuurlijk Overleg Woningbouw Almere fungeert als belangrijke aanjager voor het versnellen van de woningbouw.
- Als onderdeel van de inzet op versnelling van de woningbouw bespreken we welke ruimtelijke eisen aangepast kunnen worden om meer woningbouw mogelijk te maken.
- Met projectontwikkelaars en woningbouwcorporaties werken we aan een gezamenlijke programmering en planning van woningbouwprojecten.
- We zetten in op het versnellen van processen, door zorg te dragen voor voldoende capaciteit voor het verlenen van vergunningen (o.a. omgevingsvergunning).
- We sturen op het realiseren van voldoende bouwlocaties voor woningbouwcorporaties.
- We willen de bestaande woningvoorraad beter benutten door leegstand aan te pakken.
- Bij gronduitgifte is niet maximalisatie van de grondopbrengst het doel, maar het snel bouwen van woningen voor Almeerse woningzoekenden.

Financiën op orde

Een gezonde financiële positie is randvoorwaardelijk voor het realiseren van onze beleidsdoelstellingen. Op dit moment staat de gemeente er financieel gezien niet goed voor. Het is dus noodzakelijk om de begroting structureel in evenwicht te brengen. Dat is geen gemakkelijke opgave en het vraagt ook iets van onszelf als raad, bestuur en organisatie. Dat betekent dat we eerst kijken naar de eigen organisatie en de manier waarop we werken. We willen een gezonde financiële positie realiseren door zowel de kosten te verlagen als de inkomsten te verhogen. In dit akkoord geven we de richting aan waar we dit wel en ook niet willen doen.

Onze inhoudelijke visie op de toekomst van de stad geldt als vertrekpunt voor het realiseren van een structureel evenwichtige begroting. We zoeken nadrukkelijk naar een balans tussen bezuinigen en inkomsten verhogen. We doen dit op een manier waarbij kwetsbare groepen en de kwaliteit van de voorzieningen in de stad het minst geraakt worden. Voor de verdere uitvoering ervan formuleren we de volgende koers:

We zetten in op een structureel evenwichtige begroting, waarbij inkomsten en uitgaven met elkaar in evenwicht zijn. We betrekken daarbij ook de eigen bedrijfsvoering, mogelijkheden om de inkomsten te vergroten (door bijvoorbeeld versnelling van woningbouw) en vinden een goede balans tussen bezuinigingen en lastenverzwaring.

Uitgangspunten

De aanpak 'structureel evenwichtige Programmabegroting 2025' en het reeds in gang gezette proces om € 22,5 miljoen aan bezuinigingen in beeld te brengen, geldt voor ons als vertrekpunt. We formuleren daarnaast nog een aantal uitgangspunten om te komen tot een gezonde financiële positie en zullen ons daarbij tot het uiterste inspannen om preventief toezicht en een artikel 12 te voorkomen.

Kosten verlagen

- We betrekken bij het proces om te komen tot bezuinigingsvoorstellen naast de beïnvloedbare ruimte ook nadrukkelijk de zogenaamde niet-beïnvloedbare ruimte. De niet-beïnvloedbare ruimte wordt in zijn geheel beoordeeld en dus niet per portefeuille, zodat (over de diverse schotten heen) gezocht kan worden naar efficiëntie en synergie-effecten.
- We vervullen als gemeente een voorbeeldrol in het realiseren en doorvoeren van bezuinigingen in de eigen organisatie door:
 - in zowel de ondersteuning van onze interne processen, als onze externe presentatie doorlopend te streven naar een sobere en doelmatige aanpak;
 - in lijn met “bouwen aan vertrouwen” te beoordelen waar we kunnen handelen op basis van vertrouwen en waar controle nodig is;
 - de focus te leggen op uitvoering in plaats van nieuw beleid.
- We sluiten aanvullende bezuinigingen op de bedrijfsvoering niet op voorhand uit.
- Op de programma's Klimaat en Milieu, energie-(armoede), de Omgevingsdienst en Dierenwelzijn vinden geen verdere bezuinigingen plaats. Hiervoor zijn recent, relatief beperkte budgetten beschikbaar gesteld. Extra bezuinigingen zouden dan ook een onevenredige impact hebben.
- Op basis van het rapport 'De Sociale Staat van Almere' willen we de bezuinigingen op welzijns- en cultuurbudgetten, die essentieel zijn voor de sociale cohesie en bestaanszekerheid van Almeerders, zoveel mogelijk vermijden.

Inkomsten verhogen

- We verhogen de toeristenbelasting met 40% en passen daarbij differentiatie toe voor campings, booteigenaren en hotels. We handhaven daarbij het percentage dat terugvloeit naar de sector. Hierbij komen we gezamenlijk met de sector tot een voorstel aan de raad om deze gelden in te zetten op een wijze waar zowel de toeristen als de inwoners van Almere baat bij hebben.

- Er wordt een OZB-verhoging voorbereid van 7,5% met ingang van 1 januari 2025.
- Mits uitvoerbaar verschuiven we de OZB niet-woningen van huurders naar eigenaren, waarbij zorginstellingen en verenigingen worden ontzien.
- De afvalstoffenheffing, het rioolrecht en de bouwleges maken we kostendekkend. Alle overige leges laten we meestijgen met de inflatie.
- We houden in de gaten of de huidige kwijtscheldingsregeling voldoende effectief is.
- De parkeertarieven in Almere worden met 17,5% verhoogd. Hierbij geldt het uitgangspunt dat alleen verhoogd wordt op plekken in de stad waar nu reeds betaald parkeren is ingevoerd. Van de totale opbrengst zal jaarlijks € 500.000 terugvloeien naar het onderhoud van de parkeergarages in het centrum. We onderzoeken de effecten van tariefdifferentiatie in plaats en tijd in het centrum, ook met het oog op de kosten van de parkeervergunningen voor inwoners van het centrum.
- We verhogen het dagtarief in het centrum van Almere Buiten naar € 3,-.
- We onderzoeken naast bestaande afspraken met het Rijk, de provincie en Europa de mogelijkheden van aanvullende (incidentele) subsidies.
- We onderzoeken de mogelijkheden van verhuur van delen van het stadhuis, bijvoorbeeld aan subsidiepartners.

- Elke 100 woningen die extra gerealiseerd worden, zorgen voor € 500.000 aan inkomsten uit het Gemeentefonds. Met versnelling van de woningbouw zorgen we dus ook voor extra structurele inkomsten.

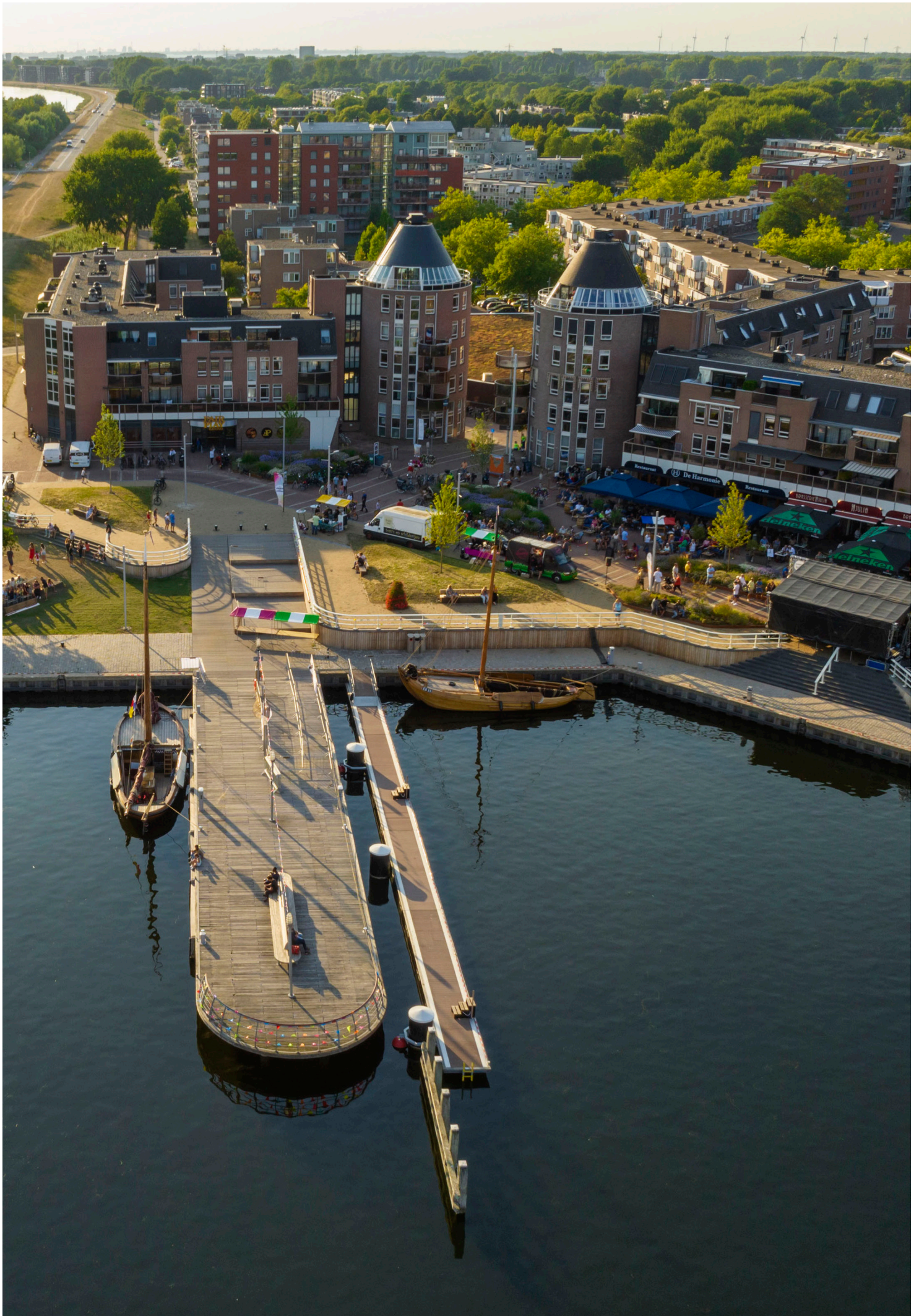
Buffer

De financiële buffer bedraagt aan het eind van deze raadsperiode minimaal € 45 miljoen (een weerstandsratio van ongeveer 1,5%). Het onderzoek naar de omvang van de buffer wachten we daarbij af.

Overig

- Onderbestedingen die wel doelmatig weggezet kunnen worden in opvolgende jaren willen wij niet automatisch naar de buffer overmaken, maar kunnen blijven inzetten voor het beleid. Verschuivingen van budgetten binnen het programma moeten mogelijk zijn.
- Tot en met 2028 voeren we voor onze eigen organisatie én onze partners de loon- en prijscompensatie door in lijn met de huidige afspraken. Voor de jaren daaropvolgend beoordelen we jaarlijks bij de begroting in hoeverre deze afspraak houdbaar blijft.

Bij de Programmabegroting 2025 worden de voorgestelde bezuinigingen en de maatregelen om de inkomsten te verhogen ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Beleidsthema's

Met de afspraken uit het coalitieakkoord 2022-2026 in ogenschouw genomen, geven we hieronder per programmaonderdeel aan in hoeverre het eerder ingezette beleid wordt bijgesteld.

Veiligheid en handhaving

We blijven onverminderd inzetten op het bestrijden van ondermijning. Preventie van het rekruteren van jonge kinderen vraagt daarbij een specifieke focus. Om een impuls te geven aan het instrument Bibob, dat een belangrijke preventieve functie vervult, zetten we in de komende twee jaar jaarlijks € 500.000 in en evalueren daarna de inzet. Naast de aanpak van drugshandel geven we de komende periode meer prioriteit aan het aanpakken van milieucriminaliteit en mensenhandel.

Als 'safe streets city' zetten we in op een stevige aanpak tegen straatintimidatie. We stellen hiervoor extra structurele middelen beschikbaar van € 50.000 per jaar.

Dienstverlening en samenwerking met de stad

We gaan de samenwerking tussen inwoners, vrijwilligers, buurten en gemeente versterken door wijk- en buurtgericht te werken. Dit vergt zichtbare aanwezigheid en samenwerking tussen diverse wijkfunctionarissen, die nu werken vanuit een specifiek aandachtgebied. Er wordt voor 1 januari 2025 in minstens één van de 9 (aan wijkteams gerelateerde) gebieden gestart met buurtconciërges. Hierbij verkennen we wat de mogelijkheden zijn van het invoeren van het instrument van een burgerberaad op lokaal niveau. Waar mogelijk betrekken we de geleerde lessen van het burgerberaad bij de Omgevingsvisie.

We blijven werken met wijkbudgetten. Waar mogelijk breiden we dit uit met Het Right to Challenge (RtC); 'het Recht om Uit te dagen'. Vanuit het idee dat een groep (georganiseerde) bewoners taken van de gemeente kan overnemen als zij denken dat het anders, beter, slimmer en/of goedkoper kan.

Voor een goede uitvoering van het participatiebeleid, maken we binnen de organisatie 2 FTE vrij. Bijzondere aandacht is er dan voor het informeren en betrekken van (digitaal) laaggeletterden en anderstaligen.

Naar voorbeeld van de gemeente Arnhem, vergoeden we de komende periode de achternaamwijzigingskosten voor mensen die hun naam willen veranderen.

We onderzoeken of bij personele inhuur minimaal het minimumloon voor ambtenaren wordt toegepast. En verkennen de mogelijkheden en de effecten van het vast in dienst nemen van de beroepsgroepen die tegen het minimumloon worden ingehuurd.

Almere wil zorgvuldig met de gegevens van haar burgers omgaan. Hiervoor wordt binnen de gehele organisatie voldaan aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Er komt bijzondere aandacht voor de juiste digitale verwerking en beveiliging van deze gegevens. Tevens rapporteert de gemeente hier jaarlijks over in een digitaal jaarverslag, en is daarbij transparant over de gebruikte oplossingen, toeleveranciers en het gebruik van algoritmen. We passen een mensenrechtentoets toe op alle algoritmes die we als gemeente gebruiken en we handelen naar de uitkomst van deze toets. Onze websites zijn gebruiksvriendelijkheid en breed toegankelijkheid, ook voor mensen die slechtziend of blind zijn. Essentiële webpagina's zijn in meerdere talen beschikbaar.

Om onnodige administratieve druk op de organisatie te vermijden wordt halverwege een raadsperiode bepaald welke periodieke rapportages nodig zijn.

Diversiteit en inclusie

Om onze ambities in het Actieprogramma Almere Divers en Inclusief 2023-2026 (anti-discriminatie, inclusie en regenboog agenda) kracht bij te zetten, willen we de huidige uitvoeringsagenda's verstevigen en versnellen. We maken hiervoor 1 FTE structureel vrij. Daarnaast stellen we ook incidentele middelen beschikbaar voor de komende twee jaar (€ 2 miljoen). We denken hierbij aan publieke campagnes tegen discriminatie, de inzet van stagemakelaars om jongeren die moeilijk aan een stage komen te ondersteunen en het versterken van netwerken in onze stad.

In al ons beleid geven we aandacht aan gendersensitiviteit. Een gender sensitieve aanpak zet in op het herkennen, erkennen, aanpakken en wegnemen van oorzaken van het ontstaan en voortbestaan van ongelijkheid die samenhangen met gender. Daarom zetten we Gender Based Analysis (GBA) in om ons beleid te toetsen.

12

De gemeentelijke organisatie vervult een voorbeeldrol binnen het diversiteitspact. Een actief wervingsbeleid waarbij diversiteit de norm is in alle functielagen, draagt hieraan bij.

De stad dient toegankelijk te zijn voor iedereen. We willen dan ook meer ambitie tonen in het toegankelijk maken van de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen en vormen hiervoor een reserve van € 3 miljoen. De middelen zetten we o.a. in voor projecten als voldoende en inclusieve openbare toiletten, het nivelleren van stoepen en het toegankelijk maken van stranden voor mensen in een rolstoel. Daarnaast gaan we 'vijandige architectuur' tegen en geldt toegankelijkheid als randvoorwaarde in de plannen voor groot onderhoud en stadsvernieuwing. De gemeentelijke website moet toegankelijk zijn voor laaggeletterden, anderstaligen en slechtzienden.

Economie

De middelen die Almere van het Rijk krijgt vanuit de regiodeal onderwijs en arbeidsmarkt bieden onze stad prachtige kansen voor een combinatie van groei in duurzame kwaliteitsbanen en technische opleidingen. Om deze kansen te verzilveren tonen we durf en daadkracht in het verder bouwen aan de (kennis)economie in Almere. Juist voor sectoren die passen bij onze ambities beschreven in de economische visie.

We durven daar gezamenlijk voor te gaan staan om te komen tot nieuwe opleidingen op alle niveaus (MBO, HBO, universitair). We werken aan passende en creatieve ruimte voor innoverende bedrijven die direct dan wel indirect bijdragen aan de voor Almere zo relevante banengroei, milieu, natuur en energie.

We onderzoeken de mogelijkheden van een Bedrijven Investeringszone (BIZ). We doen dit naar voorbeeld van de gemeente Groningen, op een manier waarop zowel commerciële bedrijven als maatschappelijke instellingen samen met de gemeente werken aan de leefbaarheid van de stad.

We willen geen 'verdozing' van het landschap en staan dus ook geen extra distributiecentra toe.

We besteden meer aandacht aan arbeidsomstandigheden en huisvesting van arbeidsmigranten. Dat geldt ook voor de kwaliteit van het werk voor de werknemers. We zien hier vervolgens ook op toe. Ook de sterke groei van het aantal expats dat in Almere woont maar werkt in een andere stad met de bijbehorende effecten voor de woningvoorraad en de sociale cohesie heeft onze speciale aandacht.

Onderwijs

Onderwijs dient bereikbaar te zijn en te blijven voor iedere leerling. Ons uitgangspunt daarbij is dat kinderen zo veel mogelijk lopend of op de fiets naar school kunnen komen. Dit willen we stimuleren. We besteden aandacht aan de verkeersveiligheid voor fietsende en wandelende kinderen, met name rondom scholen en sportverenigingen. Knelpunten die er zijn, nemen we mee in het Mobiliteitsplan en in de plannen voor grootschalig onderhoud van de wijken. Er zullen altijd leerlingen blijven die afhankelijk zijn van leerlingenvervoer. We onderzoeken de mogelijkheid of het leerlingenvervoer (naar voorbeeld van de regio Gooi en Vechtstreek) kan worden inbesteed. Bij dit onderzoek kijken we ook naar het vervoer in het kader van de WMO.

Ouderenbeleid

We beschrijven specifiek in ouderenbeleid wat er nodig is om onze ouderen zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen laten leven en welke voorzieningen nodig zijn om hen te ondersteunen bij toenemende afhankelijkheid.

Gezondheid

Het overgewichtcijfer in Almere ligt ruim boven het landelijk gemiddelde. Het aanbod fastfood is in onze stad de afgelopen tien jaar verdubbeld. We willen in de stadscentra, op scholen en in sportkantines het fastfood aanbod ontmoedigen. Daarnaast willen we de (andere) keuzemogelijkheden voor de bezoekers van onze centra vergroten.

Sociale voorzieningen en zorg

Door de hoge energielasten neemt de energiearmoede toe en de bereidheid van mensen om mee te werken aan de energietransitie af. Naast de maatregelen van het Rijk, blijven we dit ook als gemeente (preventief) aanpakken. Het budget voor de aanpak voorkomen en bestrijden energiearmoede herstellen we door € 250.000 structureel toe te voegen. Daarnaast behouden we de incidentele middelen van € 500.000 jaarlijks tot en met 2026.

Per 1 januari 2025 wordt de stadspas ingevoerd, naar het voorbeeld van de regeling in Groningen. Hierbij wordt het lokale bedrijfsleven actief betrokken. We hanteren het principe “krijgen waar je recht op hebt.” Mensen die in armoede leven, ontvangen automatisch de individuele inkomens-toeslag. Dit is cruciaal om onze kwetsbare inwoners te ondersteunen, omdat het administratieve lasten vermindert, financiële zekerheid biedt en hun welzijn aanzienlijk verbetert.

In het bestrijden van armoede is een belangrijke rol voor Almeerse noodhulporganisaties weggelegd. Deze organisaties staan kwetsbare inwoners bij en voorzien hen van voedsel en ondersteuning. De komende twee jaar stellen we jaarlijks € 200.000 beschikbaar voor de noodhulporganisaties.

Mantelzorgers zijn een cruciale schakel in onze stad, aangezien zij onmisbare zorg en ondersteuning bieden aan hulpbehoevenden. Omdat we vaak op hen rekenen, verhogen we het budget voor mantelzorgondersteuning naar € 150.000. Dit stelt ons in staat om hun inspanningen beter te waarderen en te ondersteunen.

Vooruitlopend op de invoering van de Wet Inburgering blijven we invulling geven aan het

plan ‘Van Vluchteling naar Almeerder’. We willen onze inzet hierop continueren en tegelijkertijd onderzoeken of er meer instroomplekken gerealiseerd kunnen worden. De komende vier jaar willen we daarom het reeds beschikbare budget verhogen met € 100.000. De verantwoordelijkheid die Almere heeft genomen voor de opvang van vluchtelingen blijft uitgangspunt voor het beleid naar de toekomst. Het Utrechtse ‘Plan Einstein’ volgen we met interesse om te bekijken of dit in Almere navolging kan krijgen.

Dierenwelzijn

Gemeenten hebben specifieke wettelijke verplichtingen als het gaat om de opvang van dieren die op straat zwerven. Daarin willen wij ook onze verantwoordelijkheid nemen. De voorzieningen in het Almeerse dierenasiel zijn onvoldoende en behoeven onmiddellijke verbetering. We gaan op zoek naar een structurele oplossing met de bijbehorende financiering.

Ontwikkeling en groei van de stad

Almere is een OV- fiets- en wandelvriendelijke stad. Daar leggen we het accent op. In de nieuwe concessie blijft het OV-aanbod minstens op het huidige niveau. We onderzoeken welke groepen het OV nu vanuit kostenoverwegingen mijden en verkennen wat de mogelijkheden zijn om deze groepen gratis of goedkoper te laten reizen. We zetten ons ervoor in dat Almere ook 's nachts bereikbaar is door bijvoorbeeld de proef met de nachttrein voort te zetten.

De nieuwe Parkeervisie wordt voor 1 januari 2025 vastgesteld. We gaan in gesprek met het Flevo-ziekenhuis over de parkeerfaciliteiten rond het ziekenhuis voor personeel, patiënten en bezoekers.

Fonds Verstedelijking Almere

Via het Fonds Verstedelijking Almere worden projecten gerealiseerd die het verschil maken voor de gezonde groei van de stad. We staan daarbij aan de vooravond van een nieuw meerjarenprogramma dat samen met het Rijk en de provincie Flevoland wordt bepaald. De hoofdlijnen voor dit programma zijn reeds geschetst. Die hoofdlijnen verdienen nadere uitwerking waarbij we in ieder geval een aanscherping verwachten ten aanzien van de volgende onderwerpen: netcongestie, het ecoduct Waterlandseweg, de reservering cofinanciering vervolg regiodeal en

het circulair ambachtscentrum. Daarnaast dienen de middelen voor de cultuurimpuls op een goede manier bij te dragen aan Almere. De raad dient vooraf te worden geraadpleegd over het uiteindelijk mede door de raad vast te stellen programma.

Milieu en klimaat

Om de eerste klimaatneutrale stad van Nederland te worden en vanwege de wereldwijde klimaatcrisis en de netcongestie voeren we geen bezuinigingen door op de gelden voor milieu en klimaat, energie(armoede) en de omgevingsdienst. Indien het Rijk met aanvullende middelen komt, zullen we deze bedragen niet in mindering brengen op onze eigen budgetten.

Met het Rijksconvenant 'Schone Lucht Akkoord' werken we samen met het Rijk verder aan het verbeteren van de luchtkwaliteit in Almere en de regio. De grootste bronnen van luchtvervuiling zijn houtstook en verkeer. Bij nieuwbouwwijken staan we bij de start van de bouw de aanbouw van houtkachels niet toe. Ook voeren we milieuzones in voor de stadscentra.

We willen een versnelling van de energietransitie en daar inwoners, energiecoöperaties en ondernemers beter bij betrekken. Dat doen we

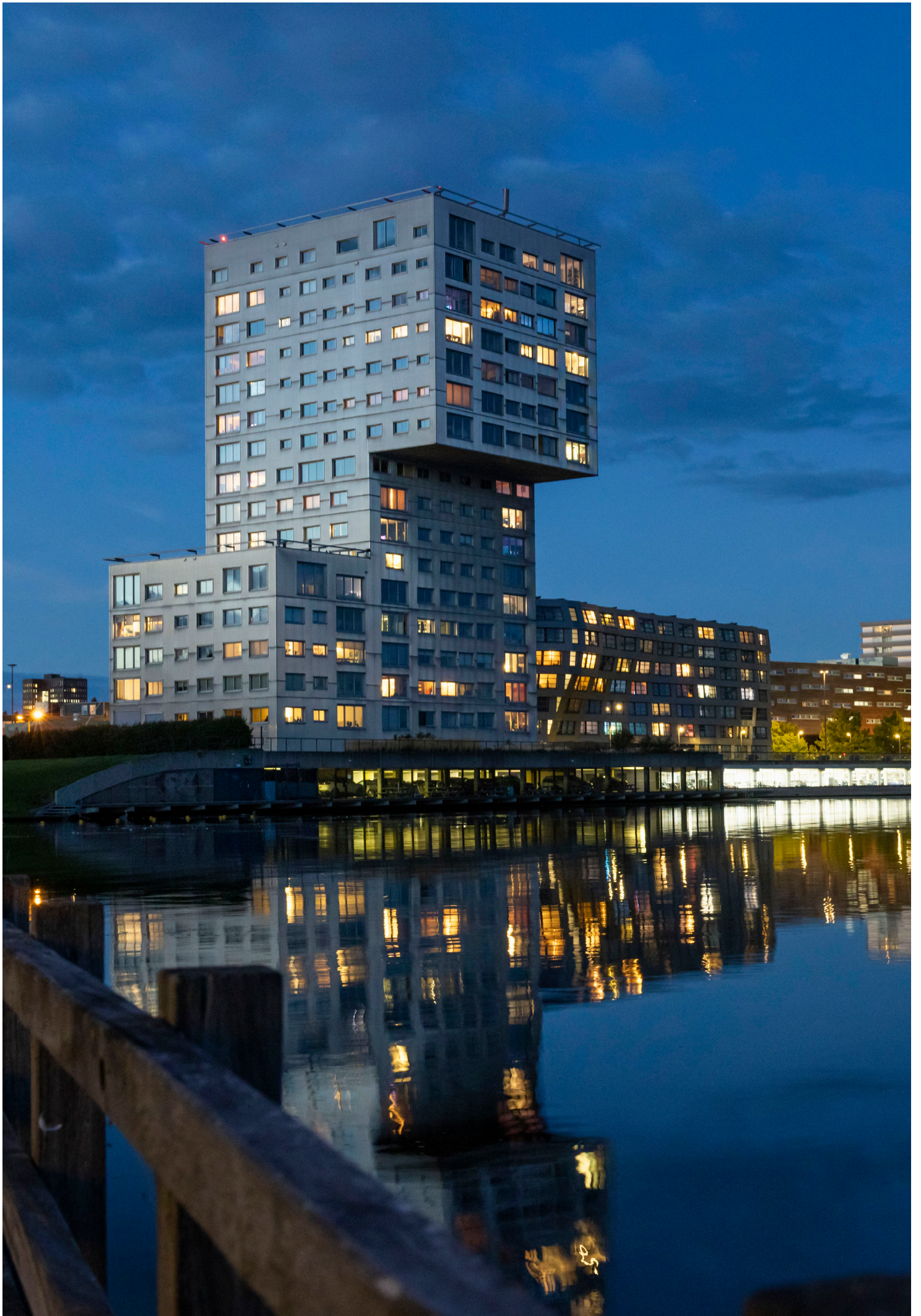
enerzijds via individuele projecten. Dan gaat het bijvoorbeeld over het opzetten van een project om te komen tot de eerste buurtbatterij en het vastleggen van de energiedoelen in bestemmingsplannen. Anderzijds werken we toe naar de oprichting van 'Almeerse Duurzame Energie' om duurzame, veilige en betrouwbare warmte en energie te leveren. Om hier slagen in te kunnen maken, maken we structureel € 300.000 vrij en incidenteel € 50.000.

Kunst en cultuur

Er is de intentie, vanwege het behoud van Vis à Vis voor de stad, om de omgeving zo in te vullen dat er interactie met het gezelschap kan ontstaan. We denken dan aan het realiseren van voorzieningen rondom Vis à Vis die niet onderhevig zijn aan geluidshinder en waarbij Vis à Vis en deze voorzieningen elkaar kunnen versterken door stageplaatsen en/of vrijwilligerswerk. De komende periode onderzoeken we de manier waarop dit mogelijk is.

Verenigingen

Verenigingen vervullen een belangrijke rol in het verbeteren van de sociale cohesie, welzijn en het tegengaan van eenzaamheid. We willen een visie op verenigingen om Almere verenigingsvriendelijk te maken en hen te ondersteunen waar nodig.

Financiële consequenties

Beleidsthema's

De aanpak van de hiervoor genoemde beleidsthema's heeft de volgende financiële consequenties:

<i>bedragen x € 1 miljoen</i>	2024	2025	2026	2027	2028
Structureel nieuw beleid nieuwe coalitie					
Inzet bestrijding straatintimidatie		-0,05	-0,05	-0,05	-0,05
Vergoeding kosten achternaamwijziging		-0,02	-0,02	-0,02	-0,02
Voor iedereen toegankelijk onderwijsaanbod (leerlingenvervoer)		-0,02	-0,02	-0,02	-0,02
Mantelzorg		-0,10	-0,10	-0,10	-0,10
Herstel energie-armoedebudget		-0,25	-0,25	-0,25	-0,25
Invoering stadspas		-0,20	-0,20	-0,20	-0,20
Maatregelen vanuit nieuw kader activeren armoedebeleid (IIT)		-0,50	-0,50	-0,50	-0,50
Van vluchteling naar Almeerder		-0,10	-0,10	-0,10	-0,10
Almeerse Duurzame Energie		-0,30	-0,30	-0,30	-0,30
Dierenasiel		pm	pm	pm	pm
Inzet op diversiteit en inclusie (1 fte)		-0,10	-0,10	-0,10	-0,10
		-1,64	-1,64	-1,64	-1,64
Tijdelijk beleid nieuwe coalitie					
Diversiteit en inclusie		-1,00	-1,00		
Ondersteunen Almeerse noodhulporganisaties		-0,20	-0,20		
Bibob		-0,50	-0,50		
Almeerse Duurzame Energie		-0,05	-0,05		
Reserve toegankelijke openbare ruimte		-3,00			
		-4,75	-1,75	0,00	0,00
		-6,39	-3,39	-1,64	-1,64

16

Financiële opgave

De coalitie kiest voor de volgende maatregelen om de inkomsten te vergroten:

<i>bedragen x € 1 miljoen</i>	2024	2025	2026	2027	2028
40% verhoging toeristenbelasting (tarief wordt 7% per overnachting)		0,48	0,48	0,48	0,48
Inzet 1/3 deel van de meeropbrengst voor recreatie en toerisme		-0,16	-0,16	-0,16	-0,16
7,5% verhoging onroerende zaakbelastingen		4,59	4,69	4,76	4,82
Overheveling OZB van huurders naar eigenaren bedrijfspanden		0,10	0,20	0,30	0,40
Kostendekkende afvalstoffenheffing		0,60	0,60	0,60	0,60
Kostendekkende rioolheffing		0,00	0,00	0,00	0,00
Kostendekkende leges Wabo		0,69	0,69	0,69	0,69
17,5% hogere parkeertarieven		2,98	2,98	2,98	2,98
Onderhoud parkeergarages		-0,50	-0,50	-0,50	-0,50
Verhoging dagtarief Almere Centrum Buiten naar € 3,00		0,30	0,30	0,30	0,30
Totale lastenverhoging	0,00	9,08	9,28	9,45	9,61

Overheveling OZB van huurders naar eigenaren van bedrijfspanden ('niet-woningen')

Bij de overheveling van de onroerende zaakbelasting van huurders van bedrijfspanden naar de eigenaren van bedrijfspanden ('niet-woningen') kiezen we voor een geleidelijke invoering. Dit sluit aan bij de uitspraak van het Gerechtshof in Den Haag. Bij elke stap toetsen we, op basis van de dan geldende jurisprudentie, of een nieuwe stap

juridisch toegestaan is. Verder zullen we onderzoeken hoe we zorginstellingen kunnen ontzien.

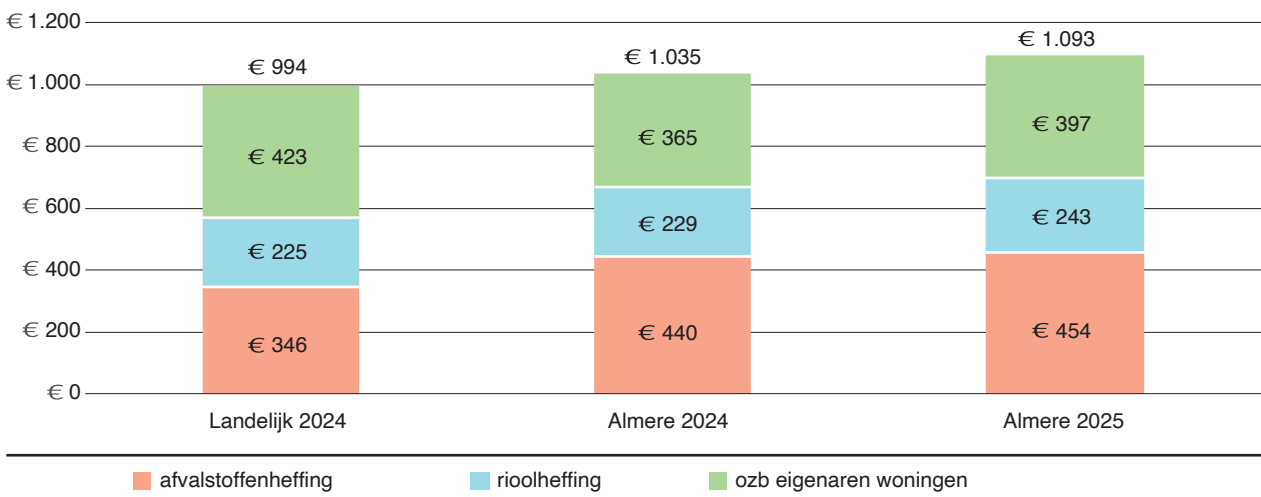
Kostendeekkende tarieven

We kiezen ervoor om de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de waboleges kostendeekkend te maken. De rioolheffing is al kostendeekkend. Voor de afvalstoffenheffing en waboleges worden de tarieven verhoogd.

Lokale lasten

De lokale lasten (OZB-eigenaren woningen, Rioolheffing, Afvalstoffenheffing) ontwikkelen zich als volgt:

Bij de afvalstoffenheffing gaan we uit van het tarief van een meer persoonshuishouden.

(Bron gemiddelde landelijke tarieven: Coelo, Atlas lokale lasten 2024)

Financieel beeld na coalitieakkoord

bedragen x € 1 miljoen	2024	2025	2026	2027	2028
Totale tekort na Q1 en Koersnotitie	-50,10	-38,20	-48,60	-29,10	-34,20
Nieuw beleid	0,00	-6,39	-3,39	-1,64	-1,64
Bezuiniging jeugdzorg	3,50	4,50	13,50	17,00	17,00
Belastingmaatregelen	0,00	9,08	9,28	9,45	9,61
	-46,60	-31,02	-29,22	-4,30	-9,24

Het college heeft in de raadsbrief van 26 maart 2024 aangegeven dat er bezuinigingen nodig zijn tot een bedrag van € 17,5 miljoen in 2028, om het perspectief sluitend te maken.

Portefeuilleverdeling

W.H.J.M. van der Loo (burgemeester)

A. Bestuursorgaan burgemeester

- Coördinatie van veiligheidsvraagstukken
- Openbare orde en veiligheid
- Politie
- Brandweer
- Crisis- en rampenbestrijding
- Integriteit

B. Bestuursorgaan college

- Externe betrekkingen (Representatie en coördinatie, MRA, VNG, G40)
- Internationale samenwerking
- Strategie en communicatie
- Straatnaamgeving
- Uitvoeringsagenda Almere, stad met toekomst: Versterken regionale en strategische inzet

P.J.G. Tang (PvdA)

- Volkshuisvesting
- Ruimtelijke ontwikkeling
- Grondbedrijf
- Omgevingsplan en omgevingsvergunningen
- Sport

M. Veeningen (D66)

- Economie:
 - Werkgelegenheid/vestigingsbeleid
 - Circulaire economie
 - Revitalisering bedrijventerreinen
 - Toerisme en recreatie
 - Marketing
 - Markt
- Ontwikkeling Centrum Stad
- Stedelijke vernieuwing Buiten en Haven
- Onderwijs:
 - MBO en hoger onderwijs
 - Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt
- Diversiteit en inclusiviteit

A.Y. Sprong (SP)

- Milieu en klimaat:
 - Asbestaanpak en luchtkwaliteit
 - Omgevingsdienst
 - Omgevingswet
 - Duurzaamheidsmaatregelen mobiliteit inclusief laadpalenbeleid

- Warmte en energietransitie
- Netcongestie
- Vergunningen, toezicht en handhaving
- Voorkomen en bestrijden energiearmoede
- Vastgoed

J. Luijendijk (Partij voor de Dieren)

- Beheer openbare ruimte
- Klimaatadaptatie
- Biodiversiteit
- Dierenwelzijn
- Natuur en water
- Stadslandbouw en voedselvoorziening
- Stadsreiniging
- Coördinatie Duurzaamheidsagenda
- Almere 2.0

M.N.A. Mos (GroenLinks)

- Werk en inkomen
- Armoede en schulden
- Asiel en inburgering
- Participatie
- Mobiliteit (incl. parkeren)
- Ambachtscentrum

C. Ahles (Leefbaar Almere)

- Financiën
- Organisatie:
 - HRM
 - Digitalisering/ICT
 - Bedrijfsvoering
- Dienstverlening
- Kunst en cultuur

F.T. de Jonge (CDA)

- WMO en woon-zorgvoorzieningen (inclusief Veilig thuis)
- Positieve gezondheid
- Jeugd(hulp) en gezin
- Onderwijs:
 - Primair en voortgezet onderwijs
 - Sluitende aanpak zorg en onderwijs
- Welzijn
- Wijk- en buurtgericht werken

Almere, 28 mei 2024

A. Selman

J.H. Steenkamer

F.B. Smeulders

P.A.M. van Nunen

D.F.B. de Vreede

N.M. Nieuwenhuizen

K. van Wijlandt

ADDENDUM

Teksten uit het coalitieakkoord 2022-2026

Hoofdstuk 1. De stad op orde

1.1 Wonen

Zie nieuwe akkoord.

1.2 Openbare ruimte

Almere is een groen/blauwe en verkeersveilige stad en dat unieke kenmerk willen we actief zowel voor de bestaande als de uitbreidingsgebieden in stand houden. Daarbij hoort een goed en veilig onderhouden openbare ruimte, dat wil zeggen technisch op orde, zonder onnodige fysieke belemmeringen. Daar hoort ook bij: het klimaat-adaptief maken van wijken, de negatieve gevolgen van bodemdaling beperken en rekening houden met dier- en plantsoorten. De uitgangspunten hiervoor zijn vastgelegd in de visies openbare ruimte en ecologie. Er zijn achterstanden ontstaan en vanwege de groei van de stad is er meer geld nodig om de basis op orde te brengen. Deze periode staan we voor de opgave om hier keuzes in te maken. Ook streven we ernaar om de komende jaren de ambities op het gebied van klimaatadaptatie te realiseren. Daarnaast willen we de biodiversiteit versterken en het meer en langer behouden van bomen als uitgangspunt nemen. Mensen met natuur in hun directe omgeving voelen zich gelukkiger, zijn minder vaak ziek en hebben meer binding met hun buurt.

Daarbij spreken we het volgende af:

Beheer en groen

- Het beheer en onderhoud van onze stad is een onderwerp waar veel inwoners van onze stad een mening over hebben omdat het hun dagelijkse leven direct raakt. We betrekken inwoners daar zoveel mogelijk bij. Verder staan we open voor initiatieven van bewoners over het inrichten en onderhouden van de openbare ruimte en zullen dat waar mogelijk ook faciliteren.
- De bekostiging van het beheer openbare ruimte vanaf 2026 en de daarin te maken keuzes wordt aan de raad voorgelegd. Een stelselwijziging van sparen naar lenen lijkt

daarbij onvermijdelijk.

- We pakken zwerfafval en afvaldumpingen aan.
- We gaan het bomenkader waar nodig aanscherpen. Daarbij gaat het o.a. om het zwaarder laten wegen van ecologische belangen, het eventueel invoeren van een kapvergunning voor openbare gebieden, een herplantplicht, draagvlak en de mogelijkheid voor bewoners om bezwaar te maken, bijvoorbeeld door een beroep te doen op het advies van de bomencommissie. Bij het noodzakelijk vervangen van bomen, zoals bij de Essentakziekte, kiezen we voor een meer gefaseerde aanpak.
- Kleine speeltuinen zijn belangrijk voor Almeerders. Binnen het bestaande beleid willen we daarom kijken hoe kleine speeltuinen in de wijk extra aandacht kunnen krijgen de komende jaren.

Natuur, biodiversiteit en klimaatadaptatie

- We gaan natuurgebieden in en rond Almere versterken en verbinden. Bestaande plannen hiervoor krijgen meer prioriteit. Dit om de biodiversiteit te versterken, dieren rust, ruimte en veilige migratiemogelijkheden te geven en ook te zorgen voor voldoende recreatiegroen voor het mentale en fysieke welzijn van al onze inwoners.
- Natuureducatieve praktijklessen worden actief aangeboden aan alle basisscholen in Almere. De gemeente faciliteert en ondersteunt hierbij.
- Er worden geen verstorende evenementen gepland in of nabij natuurgebieden.
- We gaan lichtvervuiling aanpakken. Openbare verlichting wordt waar mogelijk diervriendelijk en dynamisch dimbaar uitgevoerd. Sociale veiligheid blijft hierbij een aandachtspunt.
- We vergroenen de stad, met bijzondere aandacht voor de biodiversiteit. Op die manier kunnen we hittestress tegengaan, het opnemen van water bevorderen en een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving creëren. We stimuleren de realisatie van groene straten, (gemeentelijke) gebouwen, daken, bushaltes, gevels en geveltuintjes en dit wordt de standaard in de

openbare ruimte. We spannen ons ervoor in om mensen te bereiken in wijken en buurten met groenarme tuinen. Groen dat bij inbreiding verdwijnt, compenseren we in de buurt.

- We zetten ons in om ons maaibeheer zo ecologisch mogelijk in te richten zodat er meer rekening kan worden gehouden met bloemenpracht, natuurbeleving, biodiversiteit en het vooraf verwijderen van zwerfafval. Zonder daarbij uit het oog te verliezen dat voor sommige vormen van recreatie andere keuzes gemaakt moeten worden. Denk dan bijvoorbeeld aan losloopgebieden.
- Om extreme regenval, droogte- en hitte te bestrijden gaan we regenwater zo veel mogelijk in de wijken zelf opvangen.

1.3 Veiligheid en handhaving

Almeeders moeten zich veilig voelen in hun huis, buurt of de stad. Honderd procent veiligheid valt niet te garanderen, wel dat we dagelijks hard werken, samen met onder meer politie, het OM, de Nederlandse Arbeidsinspectie, de Omgevingsdienst, inwoners en partners in de stad, om Almere veiliger te krijgen. Dat betekent dat ook in de komende jaren grootstedelijke vraagstukken op het gebied van veiligheid onverminderd aandacht houden. Het gaat bijvoorbeeld om de aanpak van woninginbraken, straatroven en overvallen, het veiligheidsgevoel van de inwoners, maar ook zaken in de samenhang tussen zorg en veiligheid zoals huiselijk geweld en dieren-mishandeling, personen met verward gedrag, jeugdcriminaliteit en (woon)overlast. Tegelijkertijd zijn er nieuwe vraagstukken als cybercriminaliteit en ondermijning.

Daarbij spreken we het volgende af:

Openbare orde en veiligheid

- We investeren extra in het vraagstuk van ondermijning, zodat een verdieping en verbreding van de aanpak mogelijk is onder meer op het gebied van drugscriminaliteit, mensenhandel en milieucriminaliteit.
- Om meer zicht te krijgen op de aard en omvang van mensenhandel en uitbuiting pakt de gemeente de regie en komt, bovenop het reeds aangenomen Actieplan Ondermijning, met een concreet actieplan met maatregelen, waar preventie (van dader- en slachtofferschap) en voorlichting (o.a. op scholen met verhoogd risicoprofiel) een belangrijke plek innemen.
- Bedrijventerreinen zijn gevoelig voor overlast en (ondermijnende) criminaliteit. De gemeente werkt samen met de aanwezige ondernemers en partners om dat aan te pakken.
- De politiecapaciteit sluit niet aan op de groei en ontwikkeling van de stad, wat zichtbaar wordt in een tekort aan (wijk)agenten. Dit vraagt blijvend aandacht, zowel wat betreft herprioritering binnen de regio, als in de lobby richting Kabinet en Tweede Kamer. We willen kijken of het tekort tijdelijk opgevangen kan worden door de inzet van wijkboa's als ogen en oren in de buurt. Verder willen we onderzoeken in hoeverre politiecapaciteit kan worden opgevuld door zorgmedewerkers, zodat de 'blauwe' taken worden ontlast. De invulling van de extra politiecapaciteit voor de TBS-kliniek dient daarbij als voorbeeld.
- Aan de raad zal een nieuw veiligheidsplan ter besluitvorming worden voorgelegd, waarin de raad keuzes maakt in de doelen en aanpak binnen de verschillende thema's.

Toezicht en Handhaving

- In het kader van de basis op orde willen we de handhavingcapaciteit structureel versterken. Hiermee kan beter opvolging worden gegeven aan zowel meldingen openbare ruimte (bijv. afvaldumpingen) als handavingsverzoeken en versterking plaatsvinden van het regulier toezicht op straat en uitvoeren van (wettelijke) controles, zoals brandveiligheid.
- Meerdere woningen in Almere kennen de verplichting om parkeerplaatsen op eigen terrein te realiseren. Hier moet actiever op worden gehandhaafd.
- We geven een impuls aan het toezicht op asbestverwijdering. We verhogen het aantal toezichtsuren en brengen het toezicht op asbestverwijdering door particulieren onder bij de Omgevingsdienst.
- In de Klimaatwet worden normen gesteld aan bedrijven. Bedrijven leveren een grote bijdrage aan verduurzaming en de verkleining van de uitstoot d.m.v. energiebesparende investeringen die zichzelf binnen 5 jaar terugverdienen (erkende energiemaatregelen). We investeren incidenteel middelen voor stimulerend toezicht hierop door de Omgevingsdienst.
- Aan de raad wordt een nieuw handavingsbeleid voorgelegd waarin wordt

gekeken hoe de beschikbare handhavingscapaciteit zo optimaal mogelijk kan worden ingezet. Daarbij wordt ook het gesprek aangegaan over de handhavingsorganisatie naar de toekomst, rekening houdend met o.a. de groei van de stad, maar ook waar taken op termijn het beste belegd kunnen worden. Hierbij wordt de keuze voorgelegd tussen doorgaan met aanbesteden of handhavers in eigen beheer.

Coffeeshop

- Op dit moment is er een vergunning beschikbaar voor een coffeeshop in Almere Buiten, met alle voorwaarden die daarbij horen. Naast deze optie in Almere Buiten komt er ook een optie voor Almere Poort/Pampus. Als deze beide opties invulling krijgen houdt dit in dat er vijf coffeeshops in Almere komen.¹⁾ We gaan met de coffeeshops in gesprek over hoe de voorlichting over drugsgebruik, verslaving en (gezondheids)risico's extra aandacht krijgen.

1.4 Dienstverlening en samenwerking met de stad

We willen verder bouwen aan het vertrouwen van de Almeerders in de gemeente. Het bestuur en de gemeente hebben daarin een voorbeeld- en inspiratiefunctie. De (digitale) dienstverlening aan Almeerders staat centraal en de basis moet op orde zijn. Ook willen we werken aan dat vertrouwen door ruimte te geven aan ideeën en voorstellen van de raad en uit de stad. Dat betekent denken in mogelijkheden maar ook consistent zijn en uitleggen wanneer iets niet kan, de samenwerking zoeken, transparant zijn over de werkwijze en communiceren op een heldere en begrijpelijke manier. Daarnaast is het nodig om te investeren in onze organisatie, ook vanwege hoge werkdruk, ziekteverzuim en personeelstekort onder onze mensen. We zijn ambitieus, waarbij ambities goed worden uitgefaseerd over de komende vier jaar, maar ook realistisch. Het komt er nu vooral op aan dat mensen in de stad er wat van gaan merken door vooral in te zetten op de uitvoering van beleid en strategie.

Daarbij spreken we het volgende af:

Dienstverlening en organisatie

- Paspoorten en andere documenten worden snel verstrekt, er wordt meegedacht met

ondernemers en klachten in de openbare ruimte worden snel opgelost. Ook wordt onderzocht hoe de opening van loketten (bijv. burgerzaken, ondernemersloket en milieustraten) beter kan aansluiten op de wensen van de Almeerders.

- Almere wil zorgvuldig met de gegevens van haar burgers omgaan, hiervoor wordt binnen de gehele organisatie voldaan aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Er komt bijzondere aandacht voor de juiste digitale verwerking en beveiliging van deze gegevens. Tevens rapporteert de gemeente hier jaarlijks over in een digitaal jaarverslag, en is daarbij transparant over de gebruikte oplossingen, toeleveranciers en het gebruik van algoritmen.
- In het kader van de focus op uitvoering en beperking van ambtelijke inzet willen we met de raad bekijken welke periodieke rapportages over de voortgang van beleid nodig zijn.
- In het kader van onze voorbeeldfunctie gaan we plantaardig eten stimuleren. Binnen de gemeente zullen we ons aanbod de helft plantaardig maken met daarbij dezelfde kwaliteit als de niet plantaardige opties. Keuzevrijheid blijft daarbij een uitgangspunt.
- Bij personele inhuur wordt minimaal het minimumloon voor ambtenaren toegepast.
- Almere introduceert een transitieverlof voor haar werknemers: ambtenaren die in transitie zijn kunnen daarmee rekenen op betaald verlof tijdens hun geslachtstransitie.

Wijk-/buurtgericht werken en participatie

- We willen de samenwerking tussen buurten, burgers, vrijwilligers en gemeente versterken door wijk- en buurtgericht te werken. Dit vergt zichtbare aanwezigheid en samenwerking tussen wijkfunctionarissen. Ook wordt gestart met verschillende pilots met buurtconciërges.
- Het participatiebeleid wordt in de praktijk gebracht door inwoners op het juiste moment en op de afgesproken manier te betrekken. Het gebruik van de participatieladder zal daarbij verder worden geïntensiveerd. Vanuit wijk- en buurtgericht werken willen we participatie zoveel mogelijk op wijk-/buurniveau organiseren en samen met de raad nieuwe mogelijkheden daartoe verkennen, zoals de inzet van een wijkbudget en buurtschouw.

¹⁾ Bij een eventuele raadsuitspraak behoudt de ChristenUnie zich het recht voor om tegen uitbreiding van het aantal coffeeshops te stemmen.

Bestuur

- Het college dient de stad vanuit de volgende basishouding: een open en transparante houding naar de raad, met als doel de raad optimaal in positie te brengen om de gewenste keuzes te maken; benaderbaar, met de kwaliteit om verbinding te leggen met inwoners; faciliterend en daadkrachtig. Wethouders hebben daarnaast affiniteit met het betreffende vakgebied en zijn teamspelers.
- We doen onderzoek naar de wijze waarop en het soort dienstauto's dat ter beschikking kan worden gesteld aan collegeleden. Daarbij worden de huidige situatie en mogelijke alternatieven bekeken vanuit o.a. duurzaamheid, financiën, veiligheid en voorbeeldfunctie.

1.5 Regionale samenwerking

Almere is de tweede stad binnen de Metropool-regio Amsterdam (MRA) en regio Midden-Nederland. We zoeken nadrukkelijk de samenwerking met het Rijk, provincie, omliggende gemeenten en partners in de regio. Verschillende vraagstukken houden niet op bij de gemeentegrens maar vragen om een gezamenlijke aanpak. Samenwerking is echter geen doel op zich maar een middel om Almeerse vraagstukken die grensoverschrijdend zijn aan te pakken. Het versterken van de democratische controle is daarbij een opgave.

Daarbij spreken we het volgende af:

- Samen met de raad willen we, aan de hand van het soort samenwerkingsverband, verkennen hoe de betrokkenheid van de raad hierbij kan worden verhoogd, zodat de raad niet alleen aan het eind van het proces bij het geven van een zienswijze een rol heeft, maar ook vooraf en tussentijds invloed kan uitoefenen op beleidskeuzes.
- Een nieuw kader verbonden partijen wordt voorgelegd aan de raad.
- We onderschrijven het belang van regionale samenwerkingsverbanden, zoals GGD, veiligheidsregio, omgevingsdienst en brandweer. Almere treedt op als een constructieve en betrouwbare partner binnen deze wettelijke en onmisbare samenwerkingsverbanden.

Hoofdstuk 2. Kansen voor iedereen**2.1 Diversiteit en inclusiviteit**

Almere is van ons allemaal. Alle Almeeders moeten in al hun eigenheid zichzelf kunnen zijn, ongeacht sekse, seksuele geaardheid, genderidentiteit, huidskleur, (etnische) afkomst, religie, levensovertuiging, politieke voorkeur, leeftijd of beperking. Almere is in vele opzichten een diverse stad met een verscheidenheid van talenten, achtergronden, ervaringen en zienswijzen. Juist die optelsom van eigenheid en veelzijdigheid maakt onze stad. Daar zijn we trots op. Naast een diverse stad willen we dat Almere ook een inclusieve stad is waar iedereen volwaardig en gelijkwaardig kan participeren ongeacht eventuele beperkingen.

Daarbij spreken we het volgende af:

- De gemeente moet het voortouw nemen en de organisaties in onze stad uitnodigen om mee te doen via een diversiteitspact. In dit diversiteitspact laten we zien hoe Almere de verscheidenheid samen met de stad verbindt tot kracht en een passende plek geeft in onze samenleving.
- Almere wil initiatieven vanuit de samenleving, om de verbinding in de diversiteit van onze stad te versterken, faciliteren en stimuleren.
- We organiseren jaarlijks een feestelijke dag met de stad om onze diversiteit te vieren en hier met elkaar over in gesprek te gaan.
- Inclusiviteit betekent ook dat we graag verder willen investeren in een toegankelijke openbare ruimte, zoals toegankelijke voetpaden bij ouderenvoorzieningen en –huisvesting, het aanbrengen en aanpassen van onder meer blindengeleidemarkeringen, openbare toiletvoorzieningen en inclusiemaatregelen o.a. in de omgevingen van stations en stadscentra.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld door haar gebouwen en websites goed toegankelijk te maken voor mindervaliden, doven, blinden en slechtzienden.

2.2 Economie

Het aantal banen is de afgelopen jaren flink gegroeid. Dat betekent dat een deel van het tekort aan banen is ingelopen. Maar het werk is nog niet klaar. We willen meer Almeeders de kans bieden

in hun eigen gemeente te werken. Almere heeft volop bedrijven die kansen bieden voor groei van banen. De komende jaren intensiveren we de ingeslagen weg en zetten daarbij volop in op het Almeerse economische profiel. Naast de inzet op startups, ICT-tech, energietransitie, circulaire economie en digitalisering zetten we in op de MKB-maakindustrie en toerisme en recreatie. Waarbij we bij circulaire toepassingen en initiatieven ervoor zorgen dat schadelijke stoffen niet terug in de kringloop komen, zo voorkomen we “Greenwashing”. Almere kan zich met dit profiel onderscheiden en zo de kansen voor innovatie en banengroei vergroten.

Omdat personeel lastig te vinden is, en tegelijk in de toekomst sommige beroepen gaan verdwijnen, bieden we in het kader van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt mensen de kans om zich om te scholen (Human Capital Agenda). Samen met het onderwijs en het bedrijfsleven jagen we innovatie aan en werken we aan aanbod van (technisch) onderwijs op alle niveaus (MBO, HBO, universitair) in de stad of in de nabijheid van de stad. Startups en scale-ups ondersteunen we. Bestaande bedrijventerreinen maken we aantrekkelijker door in te zetten op functiemix en levendigheid (o.a. hoogwaardige woon-werklocaties). En we zorgen dat er in de toekomst nieuwe bedrijventerreinen komen.

Daarbij spreken we het volgende af:

- Het economisch profiel van Almere ten aanzien van circulaire economie en innovatie willen we kracht bijzetten door het opzetten van een Green Innovation Hub waarin bedrijven en onderwijs elkaar ontmoeten, leren van elkaars innovaties en met elkaar bouwen aan een innovatief ecosysteem.
- We maken met bedrijfsleven en diverse initiatiefnemers een plan om circulaire initiatieven op te kunnen schalen.
- Onze inspanningen doen we samen met en met oog voor de behoeften van zowel bedrijven, (lokale) ondernemers, het MKB en ZZP'ers.
- We willen in samenspraak met ondernemers centrummanagement invoeren.
- We investeren verder in de revitalisering van bedrijventerreinen, waarbij als eerste zal worden gekeken naar bedrijventerrein

De Vaart. Op minimaal twee bedrijventerreinen wordt een vorm van Parkmanagement ingericht, waarbij gemeente en ondernemers gezamenlijk werken aan veiligheid, duurzaamheid en groei.

- Vergunningverlening wordt gestroomlijnd en ondernemers worden gefaciliteerd bij hun aanvraag, waar dit niet ten koste gaat van maatregelen ter bescherming van milieu- en leefomgeving.
- De komst van bedrijven die schade toebrengen aan milieu, natuur, leefomgeving en dierenwelzijn zullen we ontmoedigen.
- We maken een kritische afweging in de grond/ruimte die we geven aan bedrijven ten opzichte van het aantal banen wat het voor Almere oplevert en hoe meer de balans kan worden gezocht tussen inkomende en uitgaande pendel. Met de raad willen we in gesprek over wat deze afweging betekent in relatie tot arbeidsmigranten.
- Wat betreft datacenters geldt dat deze van een passende omvang dienen te zijn en van lokaal maatschappelijk nut.

2.3 Onderwijs

Goed onderwijs draagt bij aan de ontwikkeling van ieder mens en aan de samenleving als geheel. We zien hier een grote opgave voor de schoolbesturen. Daarom vinden we het belangrijk om samen met de schoolbesturen verder te investeren in kwalitatief goed en aantrekkelijk onderwijs in de stad. Dat betekent dat iedereen de ondersteuning krijgt die hij of zij nodig heeft (bijv. tegengaan taalachterstand of laaggeletterdheid), er de kans is om met een startkwalificatie uit te stromen en mensen zich kunnen blijven ontwikkelen, dus een leven lang leren. De ontwikkeling van de stad brengt verder met zich mee dat verschillende schoolgebouwen aan renovatie toe zijn, terwijl op andere plekken behoefte is aan een nieuwe school. Almere staat een grote uitbreidings- en vernieuwingsopgave te wachten, die ook de nodige financiële middelen vraagt.

Daarbij spreken we het volgende af:

- We gaan ons met extra inzet hard maken voor een voldoende en voor iedereen toegankelijk onderwijsaanbod (MBO, HBO en universitair), dat ook voor de langere termijn aansluit op de wensen en behoeften van de stad. Hieronder

- valt onder andere een leven lang ontwikkelen.
- Almere moet niet alleen qua onderwijsaanbod maar ook als woon- en werkplaats voor docenten aantrekkelijk zijn. Ook de kwaliteit van onze schoolgebouwen draagt daaraan bij. Het lerarentekort geeft nog steeds reden tot zorg en vraagt een blijvende afstemming en inzet van het college. Het college krijgt daarbij de opdracht belemmeringen, zoals op het gebied van wonen, te onderzoeken en met voorstellen naar de raad te komen om deze weg te nemen.
 - In het kader van een sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren en het tegengaan van schooluitval willen we het project School's Cool opzetten. Jongeren in het primair en voortgezet onderwijs die meer ondersteuning nodig hebben, krijgen hiermee van vrijwillige thuismentoren extra begeleiding.
 - We willen de rol van de conciërge op school stimuleren en waarderen.
 - Samen met de schoolbesturen leggen we de raad een keuze voor over de scholen die in de periode tot 2035 voor vernieuwing of renovatie in aanmerking komen. Hierbij is in ieder geval van belang:
 - dat de basis op orde wordt gebracht (op een inspirerende en uitdagende manier), waarbij ook wordt gekeken naar ventilatie, verduurzaming en de staat van onderhoud ten opzichte van andere schoolgebouwen (kansengelijkheid geldt ook voor het gebouw);
 - dat nieuwe scholen toekomstbestendig en klimaatneutraal en/of klimaatadaptief worden gebouwd;
 - dat zowel bij renovatie als nieuwbouw wordt gekeken naar een bredere functie van het gebouw. Wil het onderwijs toekomstbestendig blijven, dan is het zaak te blijven innoveren. De IKC's (Integraal Kindcentrum) zijn een goed voorbeeld van multifunctionaliteit en een centrale functie in de wijk.
 - Verder willen we ook inzetten op de omgeving van het gebouw. Dus doorgaan met het creëren van groene schoolpleinen, voorkomen dat pleinen steeds kleiner worden omdat we hechten aan bewegen, en aandacht voor gezonde voeding, in de kantine en daarbuiten.
 - We gaan samen met onze partners in het onderwijsveld kijken wat er nodig is om anders organiseren vorm te geven, passend onderwijs

- in de wijken te stimuleren en voor het aansluiten van onderwijs en arbeidsmarkt.
- Almere heeft de ideale ligging en omstandigheden voor een 4de technische Universiteit in Nederland. Deze ontwikkeling zou een grote impact kunnen hebben op de ontwikkeling en toekomst van Almere met een duurzaam profiel. Ook de werkgelegenheid en het technisch MBO en HBO kunnen hiervan meeprofiteren. Initiatieven hiertoe zullen we ondersteunen.
 - We maken budget vrij zodat voor alle drie studentenverenigingen structureel huisvesting kan worden geregeld.
 - Samen met de schoolbesturen gaan we een plan maken om via innovatie tot de verdere ontwikkeling naar sterk onderwijs te komen.
 - We gaan investeren in schooltuinieren.

2.4 Gezondheid

Je gezond voelen, controle over je eigen leven hebben en meedoen in de maatschappij is voor iedereen belangrijk. We willen een stad zijn waarin gezond leven in de breedste zin van het woord wordt gestimuleerd en beschermd. Waarin het mogelijk is voor jezelf en voor anderen te zorgen binnen een schoon en gezond leefmilieu. Gezondheid zien wij als het begin van de oplossing op veel terreinen en vormt daarom de rode draad in ons handelen. Of het nu gaat om de ontwerpkeuzes die we maken ten aanzien van de openbare ruimte, het feit dat Almere de komende jaren snel zal vergrijzen en het aantal ouderen snel zal toenemen, of om onze inzet voor de jeugd: ons doel is gezond stedelijk leven voor iedereen. We gaan uit van het idee van Positieve Gezondheid en versterken de band tussen het medisch domein (huisartsen, thuiszorg, GGD, WMO en zorgverzekeraars) en sociaal domein (welzijn, jeugdzorg, armoedebeleid en werk). Hiertoe maken we afspraken met de zorgverzekeraar en aanbieders in het medisch domein. Het tekort aan zorgpersoneel maakt dat we ons verder maximaal willen inzetten om mantelzorgers te ondersteunen en burgers zelfredzaam te maken.

Daarbij spreken we het volgende af:

- Om de genoemde samenhang tussen het sociale en medische domein samen met burgers, partners en de Gemeente Almere te

gaan maken, en daarmee meer preventief samen te gaan werken, is een investering noodzakelijk. Deze bestaat uit het aanstellen van een regisseur positieve gezondheid en een procesbegeleider.

- Het gemeentelijk gezondheidsbeleid was vastgelegd in de nota 'Samen in beweging blijven voor een gezond Almere' voor de periode 2019-2021. De focus van de bestuurlijke opgave 'Gezond in Almere' in 2018-2022 lag bij de jeugd. Deze aanpak zetten wij voort. Tegelijkertijd wordt er een nieuwe nota gezondheidsbeleid voorbereid met een integrale aanpak voor alle leeftijdsgroepen en binnen een jaar voorgelegd aan de raad.
- We koersen op de ambitie dat de volgende generatie jongeren in Almere volledig rookvrij opgroeit en breiden het aantal rookvrije plekken in de stad uit. We stimuleren sportverenigingen, speelplekken en maatschappelijke organisaties om rookvrij te worden.
- 19% van de kinderen in Almere van 4 t/m 11 jaar heeft overgewicht. We zetten de brede aanpak hiervan voort en besteden daarbij actief aandacht aan het stimuleren van gezond voedselaanbod in de stadscentra, op scholen en in sportkantines. Bij de laatste twee zetten we ook in op het ontmoedigen van het fastfood aanbod.
- Bij de groei van de stad en de (her)inrichting van de openbare ruimte maken we ontwerpkeuzes die sporten, bewegen en spelen in de buitenlucht stimuleren, ook op bedrijventerreinen.
- In samenspraak met onze maatschappelijke partners en mantelzorgers komen we tot een mantelzorgpact, waar het onderzoeken van de mogelijkheid van een mantelzorgacademie deel van uit maakt. Uitgangspunt hierbij is dat dit uitsluitend gebeurt op verzoek van de mantelzorger en dat het aanbod van professionele hulp beschikbaar blijft.
- Van sommige problemen weten we dat deze vaak leiden tot andere, grotere problemen. Denk hierbij aan eenzaamheid, laaggeletterdheid en armoede. We zetten in om deze problemen te signaleren en de mensen die hiermee te maken hebben, zo goed mogelijk te helpen. Zo voorkomen we dat deze mensen echt in de knel komen.

2.5 Sociale voorzieningen en zorg

Binnen het sociaal domein blijft ook voor de komende jaren de opgave dat iedereen die dat nodig heeft goede ondersteuning kan krijgen, zo mogelijk in de eigen omgeving en met ruimte voor eigen initiatief en regie. Tegelijkertijd is er de uitdaging om als gemeente meer te sturen op kwaliteit, kwantiteit en financiën, dus dit niet geheel aan de markt over te laten. Essentieel is een intensieve samenwerking met de aanbieders, zodat de juiste zorg op de goede plek terecht komt. In het bijzonder versterken we de jeugdzorg en worden kosten beheerst zodat bezuinigingen en budgetplafonds niet nodig zijn. Verder streven een integrale gezinsaanpak na. Om deze integraliteit te bevorderen, gaan we budgetten binnen de portefeuilles van het sociaal domein daar waar mogelijk uitwisselbaar maken. We helpen ouders om hun verantwoordelijkheid te nemen. Om de zo gewenste en noodzakelijke samenwerking binnen het sociaal domein beter vorm te geven willen we meer ruimte zoeken binnen de huidige wettelijke kaders en hiervoor actief landelijk aandacht vragen.

Voor jongeren verandert er veel als ze ouder worden. Ze gaan zelfstandig wonen, hun eigen geld verdienen en steeds meer beslissingen zelf nemen. Een deel van de jongeren heeft ondersteuning nodig bij de overgang naar volwassenheid. In Almere is deze kwetsbare groep jongeren groter en de problematiek urgenter dan het landelijk gemiddelde. Op basis van wat deze jongeren nodig hebben, is het nodig om een effectieve en toekomstgerichte aanpak op te zetten. Het uitgangspunt is 'ontwerp fundamenteel vanuit en met de jongeren en hun naasten'.

Daarbij spreken we het volgende af:

Algemeen

- Er wordt een nieuw beleidskader sociaal domein aan de raad voorgelegd, waarin de verschillende onderdelen in het sociaal domein in samenhang met elkaar worden bekeken. Deze verschillende onderdelen (WMO, participatie & armoede, jeugdzorg en gezondheid/welzijn), worden vervolgens vertaald naar duidelijke en specifieke doelen voor de komende jaren waarop wordt gemonitord en gestuurd en blijvend het gesprek over wordt gevoerd met de raad.

WMO

- We willen blijven zoeken naar een goede balans tussen formele en informele vormen van cliëntondersteuning en tussen collectieve en individuele benadering met als doel dat zorgen voor jezelf en de ander makkelijker en beter wordt. Daarbij past bijvoorbeeld een goede ondersteuning van mantelzorgers, inzetten op eenzaamheidsbestrijding, maar ook de samenwerking met aanbieders en cliëntvertegenwoordigers bevorderen en de samenstelling en positie van wijkteams optimaliseren. Het nieuwe welzijnskader en de koers zoals bepaald in de Inkoopstrategie vormen de basis voor deze inspanningen.

Armoede, participatie en schulden

- Het dagelijks rond kunnen komen, wordt voor steeds meer mensen een probleem door stijgende prijzen (o.a. energie, inflatie). Voorkomen moet worden dat mensen in de schulden raken, omdat dit aan de basis kan staan van andere problematiek. Onlangs heeft de raad een nieuw beleidskader vastgesteld, waarin activerend armoedebeleid centraal staat. Vanuit die uitgangspunten willen we de volgende maatregelen nemen:
 - een onderzoek hoe de stadspas, als instrument om toegankelijkheid te verbeteren, mogelijk kan worden geïmplementeerd;
 - er komt een regeling voor tegemoetkoming dierenartskosten voor minima;
 - het faciliteren van de dierenvoedselbank;
 - onderzoeken hoe een revolverend fonds om schulden over te nemen (met aflosverplichting) eruit kan gaan zien en daartoe een voorstel aan de raad voor te leggen binnen 1 jaar;
 - mensen die (tijdelijk) geen werk hebben stimuleren tot het doen van vrijwilligerswerk;
 - werken moet lonen en daarom brengen we in beeld hoe groot de armoedeval is in Almere en wat de invloed van het gemeentelijke beleid daarop is.
- We blijven ons onverminderd en onvoorwaardelijk inspannen in houding en beleid voor de gedupeerden van het kinderopvangtoeslagschandaal.

Energiearmoede voorkomen en bestrijden

- Een van de grootse vragen op sociaal gebied de komende jaren is die van de alsmaar toenemende energiearmoede. Door de sterk stijgende energielasten neemt de problematiek toe en de bereidheid van mensen om mee te werken aan de energietransitie af. Naast de maatregelen van het Rijk, pakken we dit de komende periode ook als gemeente (preventief) aan.
- Gekoppeld aan de energietransitie gaan we een programma opzetten dat voorziet in hulp bij het aanbrengen van energiebesparende en/of opwekkende maatregelen voor huishoudens die kampen met energiearmoede, veelal in een goedkopere huur of koopwoning. De aanpak moet met name buurtgericht zijn en maatwerk kunnen bieden, en wanneer duidelijk is dat besparingen niet voldoende tegemoetkomen aan het financiële probleem, moet via de reguliere weg aanvullend feitelijke inkomens/armoede ondersteuning kunnen plaatsvinden. Met deze aanpak verlagen we de vraag naar energie, helpen we inwoners met het structureel verlagen van hun energierekening en beperken we de noodzaak van inkomensondersteuning.

2.6 Jeugdzorg

Zie nieuwe akkoord.

2.7 Asiel en inburgering

Vluchtelingen moeten een veilige en humane opvang worden geboden. Momenteel is er een sterke toestroom van vluchtelingen, mede als gevolg van de oorlog in Oekraïne, maar ook vluchtelingen en statushouders uit andere landen vragen om onderdak. Almere draagt aan die landelijke opgave bij door de vestiging van een AZC in de stad, waarover de raad heeft besloten dat deze mag worden uitgebreid van 800 naar 1.400 opvangplekken. En zolang de uitbreiding nog niet is gerealiseerd, kan op de bouwlocatie noodopvang plaatsvinden.

Daarbij spreken we het volgende af:

- Een aanvullende taakstelling op het gebied van opvang zal altijd in relatie tot evenredigheid worden gewogen.

- We geven uitvoering aan de Wet inburgering, zodat statushouders volwaardig en zo snel mogelijk kunnen meedoen aan de samenleving. Het beheersen van de Nederlandse taal en het toeleiden naar werk zijn hierbij essentieel. Opvang naar draagkracht in de diverse wijken van Almere staat voorop waarbij we vooral aandacht hebben voor het samenleven en gemeenschap vormen. Vooruitlopend op de nieuwe wet is in de afgelopen jaren ervaring opgedaan via het door de raad vastgestelde plan 'Van Vluchteling naar Almeerder'. Die aanpak gaan we waar nodig verbeteren en maken daartoe desgewenst extra middelen vrij.
- Almere heeft een taakstelling op het gebied van huisvesting van statushouders. Het aantal beschikbare woningen zorgt gezien de woningnood voor de nodige uitdagingen. Er vindt daarom een gedifferentieerde toewijzing plaats van het aantal woningen aan de verschillende aandachtsgroepen.

Hoofdstuk 3. Gezond groeien

3.1 Ontwikkeling en groei van de stad

Een diverse en aantrekkelijke stad. Dat willen we nu en in de toekomst zijn voor onze inwoners. In 1976 werden de eerste woningen opgeleverd in Almere. Bijna 50 jaar later heeft de stad 220.000 inwoners en is nog niet uitgegroeid. Een belangrijk deel van de woningbouwopgave in Nederland krijgt hier de komende jaren gestalte. Deze opgave nemen we voortvarend en zelfbewust ter hand, met oog voor de belangen van Almeerse inwoners en het behoud van het unieke, groen-blauwe karakter van onze stad. Met de ontwikkeling van Pampus groeit Almere door van de achtste naar de vijfde stad van Nederland. Om deze ontwikkeling op een manier die bij Almere past vorm te geven is een goede propositie en een krachtige inzet binnen de Metropool Regio Amsterdam (MRA) en richting Rijk en provincie nodig. Voorwaardelijk voor deze verdere groei is dat de bereikbaarheid en leefbaarheid van Almere beter worden. Het voorzieningenniveau (zoals scholen, sportvoorzieningen, speeltuinen en parken) en de werkgelegenheid groeien mee met de stad.

Als jongste stad van Nederland kent ook Almere in de oudere delen van de stad uitdagingen op het

gebied van veroudering van stadscentra, wijken en voorzieningen. We zetten in op behoud en versterking van de vitaliteit, leefbaarheid en aantrekkelijkheid van bestaande wijken en centrumgebieden en de concurrentiekracht van de Almeerse economie. We zorgen dat nieuwbouw en herontwikkeling zo duurzaam, natuurinclusief en klimaatadaptief mogelijk worden uitgevoerd. De groei van de stad draagt bij aan fysieke en sociale investeringen in de bestaande stad, waarmee we Almere klaar maken voor de toekomst.

Daarbij spreken we het volgende af:

Stadsontwikkeling en –vernieuwing

- We starten deze periode met de planontwikkeling voor Pampus en leggen een visie voor aan de raad. Pampus wordt een stadsdeel waar de kernkwaliteiten van Almere terugkomen: duurzaam, sociaal, bereikbaar, economisch krachtig en natuurlijk met echte natuur (o.a. de Almeerse Wadden). Kwaliteit gaat boven kwantiteit. Hierbij zien we kansen voor onze eigen circulaire economie.
- Een IJmeerverbinding beschouwen we als voorwaardelijk voor de ontwikkeling van Pampus. Evenals een goede ontsluiting van Pampus voor alle vervoersmodaliteiten.
- In de planvorming voor Pampus nemen we een BouwRAI als onderdeel van de eerste fase mee. Hiermee dagen we onszelf en onze partners uit om met vernieuwende ontwerpen en oplossingen te komen voor de uitdagingen van de toekomst.
- We gaan verder met de uitwerking van de vastgestelde visie voor de ontwikkeling van onze binnenstad 'Almere Centrum'. We zetten in op het toevoegen en mixen van functies in de centra. We voegen woningen toe, zodat de centra meer bezoekers krijgen uit de omgeving. En we zien kansen voor een mix met ondernemers, horeca, broedplaatsen, cultuur, sociale voorzieningen, ontmoetingsplekken en informele werkmilieus. De bereikbaarheid van de binnenstad voor mensen van buiten de stad en de toegankelijkheid van het ziekenhuis in het bijzonder heeft onze aandacht.
- In de afgelopen periode is met ondernemers, woningcorporaties, maatschappelijke partners, scholen en inwoners een visie en uitvoerings-

agenda voor de stedelijke vernieuwing van de Binnenring Almere Haven en Almere Buiten Centrum opgesteld. De uitvoering van deze visies zetten we voort.

- Ook de aanpak van bedrijventerreinen blijft een pijler van de stadsvernieuwing.
- Daarnaast investeren we in de staat van de hele stad en leggen de prioriteit bij investeringen in achterstallig groot onderhoud in wijken, herstel van wegen, bruggen, wandel- en fietspaden, vernieuwing van schoolgebouwen en verduurzaming van woningen.

Mobiliteit

- We geven uitvoering aan de doelen uit de in 2020 aangenomen Mobiliteitsvisie 'Verder bouwen op de sterke basis die Almere heeft'.
- Er wordt een nieuwe Parkeervisie aan de raad voorgelegd. We willen Almere een auto-vriendelijke stad houden, waarin het aanbod van parkeerplaatsen gedifferentieerd is.
- We blijven ons inzetten voor goed, schoon, betaalbaar en veilig openbaar vervoer, ook 's nachts. We bereiden in deze periode een nieuwe concessie voor emissievrij busvervoer voor.
- We maken ons bestuurlijk hard voor een intercityverbinding met Utrecht, en voor de aansluiting van Almere op het landelijke treinnachtnet. Daarnaast houden we vast aan de noodzaak om op termijn de Flevolijn te verdubbelen. De verbindingzone, die bij de bouw van Almere is vrijgelaten voor een verbinding met Utrecht (Stichtse Lijn), blijft vrij omdat deze verbinding op termijn belangrijk is.
- We hebben aandacht voor de gevolgen van deelgebruik-voertuigen en bezorgdiensten voor de openbare ruimte en de toegankelijkheid voor mindervaliden.

3.2 Klimaat en milieu

De klimaatcrisis is één van de grootste uitdagingen van deze tijd. Het beperken van klimaatverandering is urgent en noodzakelijk voor de bescherming van mens, dier, natuur en milieu. Het aanpassen van de stad aan deze omstandigheden en bescherming van het milieu zijn voor de komende periode zeer belangrijke thema's, vanwege het belang van de gezondheid en het leefklimaat van onze inwoners en het vol vertrouwen kunnen doorgeven van onze stad aan volgende

generaties. We bouwen verder aan een groene, gezonde, duurzame stad. Door de ligging, opzet en beschikbare ruimte van Almere heeft onze stad een goede uitgangspositie om de eerste grote energieneutrale stad van Nederland te worden. De komende periode richten we ons vanuit deze ambitie op de uitvoering van beleid, zodat we belangrijke stappen hiernaartoe kunnen zetten.

Op dit moment hebben we onvoldoende mensen en middelen om landelijke klimaat- en milieudoelstellingen én onze eigen ambities te realiseren. Intussen stijgen de energiekosten en kijken steeds meer Almeerders tegen een onbetaalbare energierekening aan. We kunnen dat als stad niet alleen oplossen. We kunnen wel een maximale bijdrage leveren samen met Almeerders, corporaties, bedrijven en maatschappelijke partners. Een klimaat- en milieuvriendelijk Almere zien we als een kans op toekomstbestendige banen, comfortabel en betaalbaar wonen, zeggenschap over ons eigen energiesysteem, innovatie en lokale bedrijvigheid. We zorgen dat iedereen mee kan doen.

Daarbij spreken we het volgende af:

Duurzaamheid/energietransitie

- We vergroten de ambtelijke capaciteit op dit beleidsveld.
- We zorgen dat er voor onze inwoners in deze periode duidelijkheid komt over de warmtetransitie en over duurzame en toekomstbestendige alternatieven voor de aardgasgestookte cv-ketel. Voorwaarden zijn onder meer dat de alternatieven voor bewoners betaalbaar zijn, dat er zicht is op duurzame warmte, en dat geen enkel bedrijf een monopoliepositie heeft.
- We gaan verkennend aan de slag met de mogelijkheden van groene waterstof, geothermie en andere alternatieven voor aardgas. We zoeken hierbij naar samenwerking met bedrijven.
- We staan geen nieuwe houtige biomassa-centrales toe.
- We verduurzamen bestaande bebouwing, met name door isolatie van woningen en zonnepanelen op daken. Dat doen we bij onze 'eigen' gebouwen maar dat nemen we ook op in prestatieafspraken met de woningcorporaties.

Ook stimuleren we particuliere woningeigenaren tot verduurzaming, waarbij we met name de groep die tot nu toe niet mee kan doen proberen te bereiken en ondersteunen. In overleg met de betrokken partners stellen we hiervoor een (revoluerend) fonds in, met bijzondere aandacht voor haalbaarheid en draagkracht.

- Bij de stedenbouwkundige inrichting van wijken besteden we meer aandacht aan de mogelijkheden voor energieopwekking (bijv. de ligging van daken ten opzichte van de zon).
- Als onderdeel van onze energiestrategie gaan we in gesprek met de partners over het terug leveren van groene stroom. Dit vraagt om een stap verder denken dan alleen meer kabels. Te denken valt aan collectieve oplossingen, efficiëntie en vooral samenwerken en innovatie (bijv. batterijen en smart grids).
- We zorgen dat de laadinfrastructuur gelijke tred houdt met de toename van emissieloze voertuigen. We komen met een voorstel om de mogelijkheden te verbreden om vanuit je eigen meterkast te kunnen laden.
- We stellen extra budget beschikbaar om de laadpaalverzoeken en bijbehorende bezwaarschriften te blijven afhandelen.

Milieu

- We zetten in op het verwijderen van asbest en streven ernaar Almere in deze periode asbestdakenvrij te maken. We combineren de sanering van asbest met verduurzaming van daken (zonnepanelen of isoleren). Er komt een asbestdakenafbouwproject en een subsidieregeling.
- We vinden een gezond leef- en woonklimaat belangrijk. In 2020 heeft Almere het Rijksconvenant 'Schone Lucht Akkoord' getekend. We werken samen met het Rijk verder aan het verbeteren van de luchtkwaliteit in Almere en de regio.
- We zetten in op het beperken van fijnstof door de toepassing van meer groene-golf-trajecten en groene corridors die tevens geluid beperken.
- We beschermen de kwaliteit van ons drinkwater. Ontwikkeling moet mogelijk zijn in het gebied tussen Almere en Zeewolde, maar altijd met respect voor de boringsvrije zone (het drinkwatergebied).

3.3 Dierenwelzijn

Met dit coalitieakkoord zetten we ons in voor het welzijn van al onze inwoners, mens én dier. De intrinsieke waarde van dieren, als levende wezens met bewustzijn en gevoel, verdient erkenning. Dieren verdienen een goede bescherming en de mogelijkheid te kunnen leven naar hun aard en behoeften. Gezien de keuzes die we maken in het beleid zullen we daarbij tevens inzetten op draagvlakverwerving en informatievoorziening.

Daarbij spreken we het volgende af:

- Almere gaat zich actief inzetten om wilde dieren beter te beschermen, in het broedseizoen in het bijzonder.
- Almere stelt hoge eisen aan het welzijn van de dieren op onze kinderboerderijen en deze moeten voldoen aan het Keurmerk Diervriendelijke Kinderboerderijen.
- Bij overlast wordt in de eerste plaats gekozen voor zoveel mogelijk preventieve maatregelen en daarnaast gekozen voor een diervriendelijke oplossing.
- Ook bij faunabeheer wordt gekozen voor preventie en zoveel mogelijk diervriendelijke oplossingen.
- Geen plezierjacht op Almeerse gronden.
- Aan evenementen met dieren en bij het verlenen van subsidies worden strenge dierenwelzijnseisen gesteld.
- Sport met dieren waarbij pijn, dwangmiddelen, angst of onthouden van voeding plaatsvindt wordt door de gemeente actief ontmoedigd en niet gefaciliteerd of gesubsidieerd.
- Sportvissen wordt niet gefaciliteerd door de gemeente. Daarnaast wordt aandacht gegeven aan het dierenleed dat sportvissen tot gevolg heeft.
- Verkoop van bont, levende dieren voor consumptie en impulsaankopen worden ontmoedigd. Dieren adopteren uit een asiel wordt gepromoot.
- De voorzieningen voor transport en opvang van het in het wild levende dieren en dieren in het dierenasiel groeien mee naar de behoefte. Ook andere initiatieven van Almeeders voor het welzijn van dieren worden daarmee ondersteund.
- Dierenwelzijn zal integraal meegenomen worden in al het gemeentelijk beleid en zal ook onderdeel worden van de duurzaamheidsparagraaf in raadsvoorstellen.

- Aan de raad wordt een nieuwe nota dierenwelzijn voorgelegd met hogere ambities waarin in de bovenstaande punten uitgewerkt worden. Daarnaast hebben we de ambitie om in deze bestuursperiode uit te groeien tot de meest diervriendelijke stad van Nederland.

3.4 Sport

Almere wil een sportieve stad zijn. Daar blijven we hard aan werken. Door de ruime opzet van de stad en de prachtige openbare ruimte kun je in Almere overal sporten en bewegen. We stimuleren alle Almeerders om dat speelveld te gebruiken. Het maakt niet uit of je rijk of arm bent, jong of oud, in onze stad krijgt iedereen de mogelijkheid om te kunnen sporten. Als waterrijke stad hebben we bijzondere aandacht voor de kans voor ieder kind om te leren zwemmen. We zijn trots op onze topsport. We hebben met de één-na-oudste triathlon ter wereld, de Challenge Almere-Amsterdam, een uniek evenement in huis. Maar ook de prestaties van Almere City FC maken ons trots. We hopen op een promotie naar de eredivisie.

Daarbij spreken we het volgende af:

- We realiseren makkelijk toegankelijke sportaccommodaties en openbare wijkvoorzieningen (zoals de skills-garden), en hebben daarbij aandacht voor een evenwichtige spreiding over de stad.
- We realiseren een openbaar buitenzwembad. De locatie- en variantkeuze wordt in de tweede helft van 2022 aan de raad voorgelegd.
- We bieden iedereen de mogelijkheid om te kunnen sporten en zwemmen. Om te voorkomen dat kinderen niet mee kunnen doen communiceren we actief over het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Drempels zoals de verplichte eigen diplomakosten voor afzwemmen nemen we weg. We onderzoeken de mogelijkheid om de leeftijdsgrens voor het fonds te verbreden.
- Om de gezondheid van Almeerse sporters, met name kinderen, onze schone bodem en oppervlaktewater te beschermen, vervangen we in deze bestuursperiode versneld alle rubbergranulaatsportvelden door gezonde, veilige en milieuvriendelijke alternatieven.
- We staan achter de ambities die in januari 2022 zijn vastgelegd in de 'Visie, Almere Sportstad vol betekenis' en de bijbehorende

uitvoeringsagenda 2021-2026. We gaan ons de komende periode richten op de uitvoering daarvan.

- Sport(verenigingen) is (zijn) een belangrijk fundament in onze stad. Zij heeft (hebben) hier goede accommodaties voor nodig. De stadsdelen Poort, Hout en in de toekomst Pampus verdienen hierbij extra aandacht.

3.5 Kunst en cultuur

Kunst en cultuur versterken een levendige en bruisende stad. We vinden het belangrijk dat Almere als toekomstige vijfde stad van Nederland een breed en divers cultuuraanbod heeft. Want kunst en cultuur zorgen voor ontspanning en dragen bij aan verbinding en sociale cohesie in de samenleving. De waarde die cultuur toevoegt aan de stad is niet altijd in euro's uit te drukken, maar wij zien die waarde onmiskenbaar. Cultuur is er voor de inwoners van Almere. Amateurs, professionals en organisaties geven we de ruimte om een aantrekkelijk en laagdrempelig cultuur-aanbod te creëren. We ondersteunen de organisaties die door corona bedreigd worden in hun voortbestaan. We hebben aandacht voor de geschiedenis van Almere en bouwen verder aan de Almeerse identiteit. De voorzieningen groeien mee met het aantal inwoners.

Daarbij spreken we het volgende af:

- De culturele ambities die in mei 2019 zijn vastgelegd in het Cultuurplan 2019-2024 zijn onverminderd. In 2024 leggen we in samenspraak met de cultuursector, bewoners, ondernemers, scholen en andere stakeholders een nieuw Cultuurplan voor aan de raad.
- Het Cultuurfonds vervult een belangrijke bijdrage aan het stimuleren van culturele projecten en daarmee aan het versterken van de culturele basisstructuur in de stad. We willen daarom de komende vier jaar extra investeren in het Cultuurfonds. We stellen middelen beschikbaar voor twee doelen. Allereerst ter ondersteuning van amateurkunst en cultuurverenigingen, die hard geraakt zijn door corona. Daarnaast voor de ontwikkeling van een programma door culturele instellingen om seksualiteit en gender bespreekbaar te maken op scholen.
- We brengen cultuur dicht bij de bewoners van Almere en stimuleren kleinschalige culturele

activiteiten en festivals met een sociale doelstelling in de wijk. Voor dit soort activiteiten bundelen we de beschikbare middelen in één helder, laagdrempelig subsidiebudget. Almere City Marketing (ACM) concentreert zich op de grotere evenementen met regionale aantrekkingskracht. Het is niet mogelijk om uit meerdere subsidiepotjes van de gemeente een subsidie te krijgen voor een klein festival in de buurt of wijk.

- We bieden iedereen de mogelijkheid om cultuur te kunnen beoefenen. We communiceren actief over het Jeugdfonds Sport & Cultuur.
- We wachten de resultaten van de pilot en business-case voor het Kunstmuseum af.
- We zetten ons in voor culturele broedplaatsen in Almere.
- Als relatief jonge stad koesteren we ons cultureel erfgoed en brengen dit stapsgewijs in kaart volgens de aanpak die in 2022 is vastgelegd in de Nota Cultureel Erfgoed.

Hoofdstuk 4 Financiën

Zie nieuwe akkoord.

Samen bouwen aan Almere

